

Arbejdsskader blandt FOAs medlemmer

2006-2011

Politisk ansvarlig: Inger Bolwinkel
Redaktion: Cæcilie Saul og Helle Thunø
Layout: GraFOA Maja Honoré
Produktion: Pjec1heden og FOAs trykkeri, oktober 2012

Indholdsfortegnelse

1. Om undersøgelsen.....	4
1.1. Metode	4
1.2. Datasikkerhed og tidsserier i arbejdsskadestatistikker	4
2. Resumé.....	5
3. Udviklingen i anmeldte arbejdsskader	7
4. Udviklingen i anerkendelsesprocenten for arbejdsskader	8
5. Anerkendelsesprocent i FOA sammenlignet med den samlede arbejdsstyrke	9
6. Ulykker blandt FOAs medlemmer.....	10
6.1. Anerkendelsesprocenten for ulykker	11
7. Erhvervssygdomme blandt FOAs medlemmer.....	12
7.1. Anerkendelsesprocent for erhvervssygdomme	13
7.2. Sygdomme i bevægeapparatet.....	14
7.3. Psykiske sygdomme	14
8. Erstatninger.....	17
8.1. Erstatninger ved ulykker	17
8.2. Erstatninger ved erhvervssygdomme	18
8.3. Udviklingen i erstatninger.....	19
8.4. Forebyggelse af arbejdsskader: Hvad er perspektiverne?	19
9. Køn og arbejdsskader	20
9.1. Ulykker og køn.....	20
9.2. Erhvervssygdomme og køn.....	22
10. Sektor, faggrupper og arbejdsskader	24
10.1. Sektor og arbejdsskader	24
10.2. Anerkendelsesprocenten for de 6 største FOA-faggrupper.....	25
Bilag A. Samlet overblik over antallet af anmeldte arbejdsskader i FOAs 4 sektorer	26
Bilag B. Anerkendelsesprocenter for FOAs 4 sektorer fordelt på skadestype	27
Bilag C. Arbejdsskader i Kost- og Servicesektoren	28
Bilag D. Arbejdsskader i Pædagogisk Sektor	30
Bilag E. Arbejdsskader i Social- og Sundhedssektoren.....	32
Bilag F. Arbejdsskader i Teknik- og Servicesektoren.....	34

1. Om undersøgelsen

Formålet med denne undersøgelse er, at:

- finde ud af, hvor mange af FOAs medlemmer, der har anmeldt en arbejdsskade til Arbejdsskadestyrelsen i perioden 2006 - 2011, og hvor mange, der har fået anerkendt deres arbejdsskade.
- se, hvilke typer af arbejdsskader FOAs medlemmer anmelder, og hvilke typer af arbejdsskader som FOAs medlemmer har sværest ved at få anerkendt.
- se nærmere på anmeldte psykiske sygdomme, og hvilke diagnoser der ligger bag.
- finde ud af, hvor meget FOAs medlemmer får i erstatning for anerkendte arbejdsskader, og sammenligne dette med den øvrige arbejdsstyrke.

Arbejdsskader er en fællesbetegnelse for *arbejdsulykker* og *erhvervssygdomme*.

En ulykke er en fysisk eller en psykisk skade, som opstår efter en hændelse eller en påvirkning, der er sket pludseligt eller inden for 5 dage. En erhvervssygdom er en sygdom eller en lidelse, der er opstået efter længere tids påvirkning fra arbejdet eller de forhold, arbejdet foregår under. I visse tilfælde er det dog vanskeligt at trække en skarp grænse mellem, hvad der er en ulykke, og hvad der er en erhvervssygdom.

1.1. Metode

Undersøgelsen er foretaget som en samkørsel mellem FOAs medlemsregister fra 2006 til og med 2011 og Arbejdsskadestyrelsens register for årene 2006 til og med 2011¹. Alle personer, der har været medlem af FOA i perioden, indgår således i undersøgelsen.

Et medlem kan godt have anmeldt flere arbejdsskader i perioden.

Ikke alle arbejdsskader anmeldes i skadeåret. Erhvervssygdomme bliver anmeldt med en tidsforskydning mellem påvirkningen og selve anmeldelsen. Det betyder, at antallet af anmeldte skader for især årene 2010 og 2011 stadig må formodes at stige.

Denne tidsforskydning betyder også, at personer i medlemsregisteret er behandlet forskelligt for henholdsvis erhvervssygdomme og ulykker. For ulykkerne er der kun medtaget skader for de enkelte medlemmer, hvis personen står i medlemsregisteret det pågældende år. Det vil sige, at ulykker for 2006 kun er medtaget, hvis den tilskadekomne også stod i FOAs medlemsregister i 2006.

For erhvervssygdomme er der ikke stillet krav om, at den tilskadekomne skal stå i medlemsregisteret i det år, hvor erhvervssygdommen anmeldes. Det skyldes, at der kan være en længere tidsforskydning mellem påvirkningen og anmeldelsen af skaden. Det kunne fx være tilfældet hos et medlem, som bliver sygemeldt og derfor forlader arbejdsmarkedet og dermed måske også opsiger sit medlemskab af FOA. Hvis personen først året efter anmelder sin sygdom som en erhvervssygdom, vil denne sygdom, som er opstået under FOA-medlemskabet, altså stadig tælle med i statistikken.

1.2. Datasikkerhed og tidsserier i arbejdsskadestatistikker

Ved tidsserier på arbejdsskadeområdet er der en række forhold, man bør være opmærksom på, da arbejdsskadestatistik er behæftet med en række tidsforskydninger.

---

¹ For erhvervssygdomme har FOA også fået tal frem til og med marts 2012. Det drejer sig om i alt 513 sager om erhvervssygdomme blandt FOAs medlemmer. Disse tal indgår i dele af denne rapport. Der hvor de foreløbige 2012-tal for erhvervssygdomme blandt FOAs medlemmer indgår i talgrundlaget i rapporten, er det markeret i figur- og tabeloverskrifter.

For det første anmeldes arbejdsskader, som nævnt, ikke altid i selve skadeåret. Det bevirker, at tallene for 2010 og 2011 i denne rapport fortsat kan stige, og dermed ikke kan betragtes som endelige.

For det andet behandles anmeldte arbejdsskader løbende i Arbejdsskadestyrelsen, og nogle skader tager mange år at sagsbehandle. Derfor vil en del sager fra 2010 og 2011 endnu ikke være færdigbehandlet. Det skal der ligeledes tages højde for i læsningen af statistikken. Fx ved udviklingen i anerkendelsesprocenten, da anerkendelsesprocenten beregnes som antallet af anerkendte sager delt med summen af anerkendte og afviste sager. Anerkendelsesprocenten kan derfor ændres i takt med, at flere sager færdigbehandles.

For det tredje tilkendes erstatningerne for anerkendte arbejdsskader typisk 2-4 år efter skaden er sket, det betyder at tallene omkring erstatninger fra 2008-2011 fortsat kan stige i takt med, at flere sager afgøres.

Pga. tidsforskydningerne og de deraf følgende usikkerheder i de seneste års datagrundlag, sammenlignes der ved tidsserier i denne rapport ikke nødvendigvis med det seneste tal, selvom det foreligger og præsenteres i rapporten. Begrundelsen for dette er, at udfaldet i sammenligninger over tid i videst muligt omfang skal kunne forklares med reelle udviklinger, og ikke med usikkerheder i datagrundlaget pga. tidsforskydninger.

2. Resumé

- FOAs medlemmer anmelder i gennemsnit 4.200 arbejdsskader årligt (2006 til 2010). Heraf anerkendes ca. halvdelen af alle sager (2006 til 2010). Fra 2006 til 2010 har FOAs medlemmer i alt fået tilkendt 1,3 mia. kr. i erstatninger for anerkendte arbejdsskader.
- Medlemmerne anmeldte i 2010 17 procent færre arbejdsulykker end de gjorde i 2006, til gengæld ses der en stigning i antallet af anmeldte erhvervssygdomme. Fra 2010 til 2011 anmeldte FOAs medlemmer 7 procent flere erhvervssygdomme.
- FOAs medlemmer fik i 2010 anerkendt 79 procent af de anmeldte arbejdsulykker. Derimod anerkendes kun 23 procent af de anmeldte erhvervssygdomme. Anerkendelsesprocenterne blandt FOAs medlemmer ligger et par procentpoint lavere end anerkendelsesprocenterne blandt arbejdsstyrken generelt i 2010.
- Langt de hyppigste arbejdsulykker blandt FOAs medlemmer er overbelastningsskader og fald/styrt. Overbelastningsskader stod i perioden 2006 til 2011 for 45 procent af de anmeldte arbejdsulykker, mens fald/styrt stod for 21 procent af anmeldelserne.
- Blandt erhvervssygdomme hos FOAs medlemmer udgør sygdomme i bevægeapparatet halvdelen (48 procent) af anmeldelserne i perioden 2006 til 2012. Psykiske sygdomme udgør 24 procent af anmeldelserne i perioden og hudsygdomme udgør 16 procent af anmeldelserne. Sygdomme i skulder, nakke, arme og psykiske sygdomme hører samtidig til de erhvervssygdomme, som FOAs medlemmer har sværest ved at få anerkendt.
- FOAs medlemmer får i gennemsnit udbetalt 100.399 kr. for hver anerkendt arbejdsulykke, mod 124.700 kr. i gennemsnit for alle anerkendte arbejdsulykker i Arbejdsskadestyrelsen. De største erstatninger ses ved psykisk chok, mens de laveste erstatninger ses ved støj.
- FOAs medlemmer får i gennemsnit udbetalt mindre erstatninger for deres arbejdsulykker end arbejdsstyrken generelt.
- For erhvervssygdomme er forskellen mellem erstatninger til FOAs medlemmer og den samlede arbejdsstyrke mindre. FOAs medlemmer får i gennemsnit udbetalt 191.804 kr. for hver anerkendt erhvervssygdom. Til sammenligning får den samlede arbejdsstyrke i

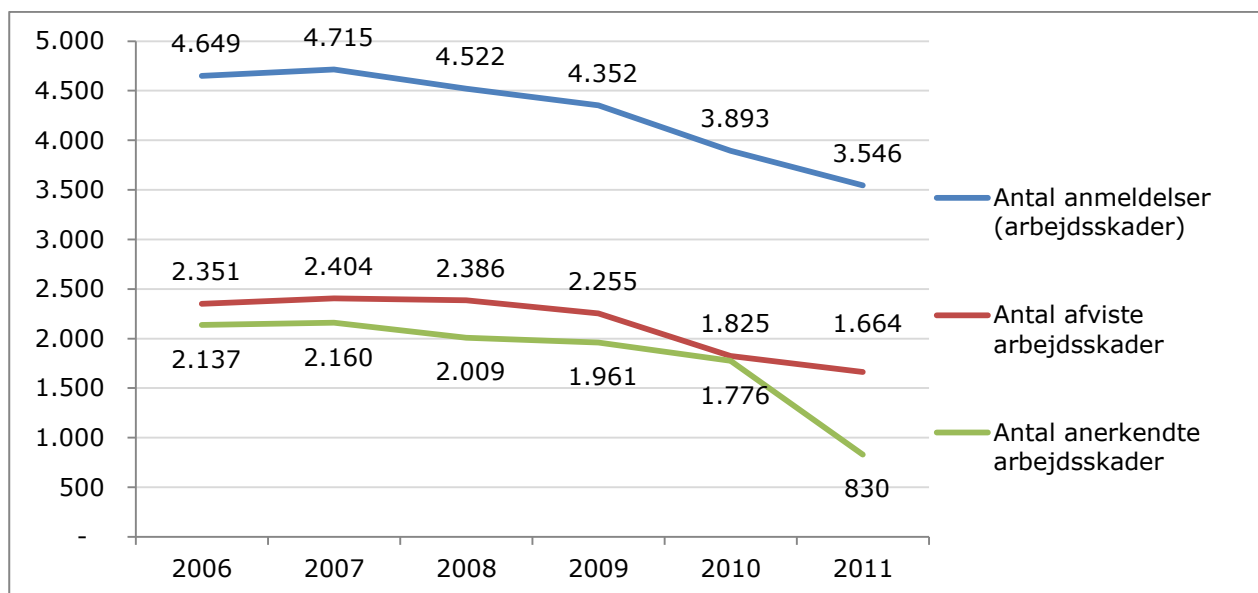
gennemsnit udbetalt 199.245 kr. De største erstatninger ses ved psykiske sygdomme, rygsygdomme og kræftsygdomme, mens de mindste erstatninger ses ved høresygdomme.

- Samlet set får mandlige medlemmer af FOA i højere grad anerkendt deres arbejdsskade end kvindelige FOA medlemmer. I perioden 2006 til 2011 fik i alt 82 procent af de mandlige medlemmer anerkendt deres arbejdsulykke mod 76 procent af de kvindelige medlemmer. Ved erhvervssygdomme fik de mandlige medlemmer anerkendt 21 procent af deres arbejdsskader mod 19 procent blandt de kvindelige medlemmer.
- Forskellene i anerkendelsesprocenterne mellem mandlige og kvindelige FOA-medlemmer kan blandt andet skyldes forskelle i de arbejdsskader, som de anmelder. Det kan også skyldes, at regelsættet og forskning på området primært er baseret på skader, som opstår i typiske mandefag og ikke er tilpasset skader, som opstår på typiske kvindearbejdspladser. En anden forklaring kan være, at læger behandler kvinder og mænd forskelligt. Og, at kvinder og mænd opfører sig forskelligt hos lægen. Det kan have stor betydning for den senere anerkendelse og udmåling af erstatning, hvis man ikke har fået journalført sine gener som en mulig arbejdsskade.

3. Udviklingen i anmeldte arbejdsskader

Figur 1 viser udviklingen i antallet af anmeldte, anerkendte og afviste arbejdsskader i perioden fra 2006 til 2011.

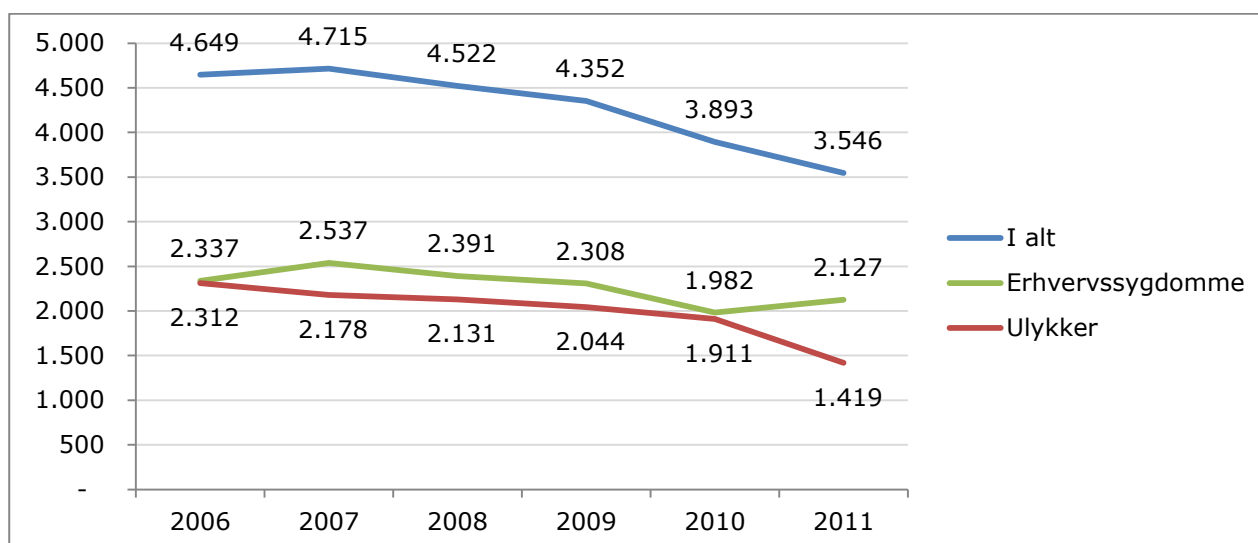
Figur 1. Anmeldte, anerkendte og afviste arbejdsskader blandt FOAs medlemmer fra 2006 til 2011.

Antallet af anmeldte arbejdsskader er faldet støt fra 2007 til 2011, hvor 3.546 indtil videre har anmeldt en arbejdsskade. De lavere tal fra 2010 og 2011 kan til dels forklares med, at ikke alle skader fra disse år endnu er anmeldt samt at ikke alle anmeldte sager er færdigbehand- lede. Men alene fra 2007 til 2009 faldt antallet af anmeldte arbejdsskader dog med 7,7 procent, hvilket ikke kan forklares ved, at skader endnu venter på at blive anmeldt, da der er tale om år, hvor tallene må formodes at være endelige.

Figur 2 nedenfor viser udviklingen i antallet af anmeldte arbejdsskader fordelt på de 2 typer af arbejdsskader – ulykker og erhvervssygdomme.

Figur 2. Antallet af anmeldte arbejdsskader blandt FOAs medlemmer 2006 til 2011. Fordelt på ulykker og erhvervssygdomme.

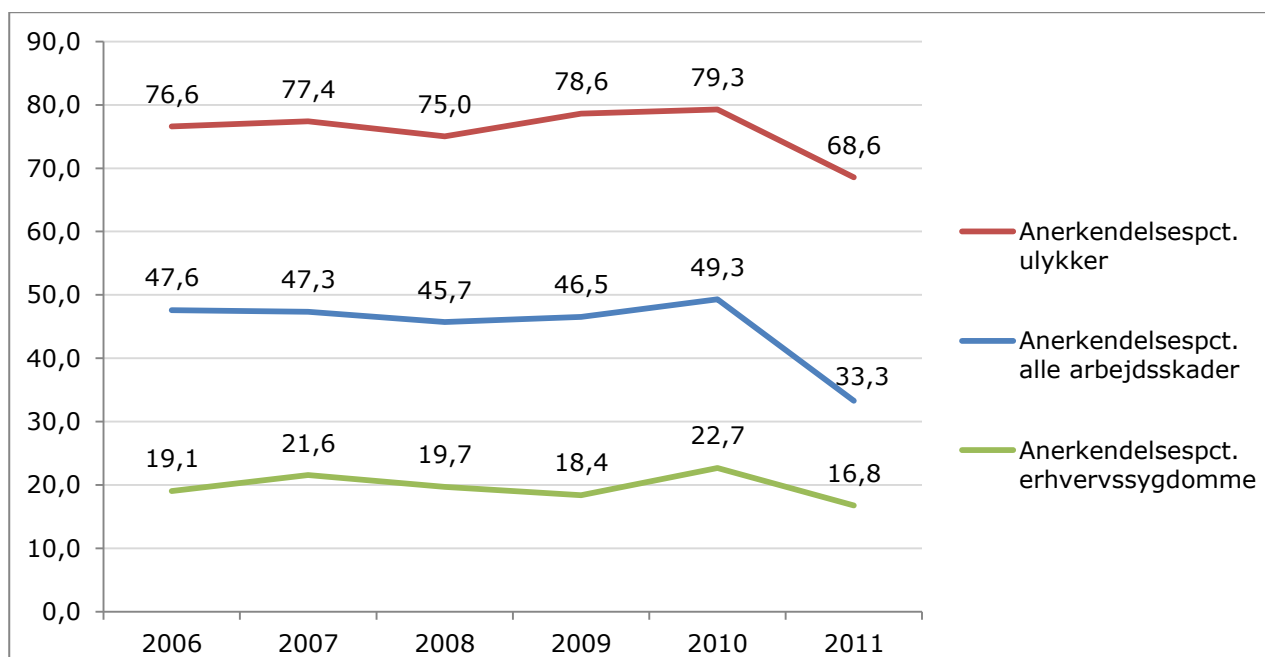
FOAs medlemmer har igennem hele perioden anmeldt flest erhvervssygdomme². Antallet af anmeldte ulykker har været jævnt faldende i hele perioden. Fra 2006 til 2010 er antallet af anmeldte ulykker faldet med 17 procent. Også i arbejdsstyrken generelt ses der et fald i anmeldte ulykker i denne periode, dog kun på 11 procent³. Det skal også bemærkes, at faldet i antallet af anmeldte ulykker blandt FOAs medlemmer er relativt kraftigt fra 2010 til 2011, svarende til 26 procent. Sammenligner man med den øvrige arbejdsstyrke ses der faktisk en lille stigning (svarende til 1 procent) i samme periode⁴, og det peger på, at der er tale om et reelt fald i antallet af anmeldte arbejdsulykker blandt FOAs medlemmer.

Af figur 2 ses også, at antallet af anmeldte erhvervssygdomme har været svagt faldende fra 2007 til 2010, men at antallet af anmeldte erhvervssygdomme er steget i 2011. Stigningen fra 2010 til 2011 svarer til 7 procent. Dermed følger FOAs medlemmer tendensen blandt arbejdsstyrken generelt, hvor antallet af anmeldte erhvervssygdomme er steget tilsvarende (8 procent) fra 2010 til 2011 (figur ikke vist)⁵.

4. Udviklingen i anerkendelsesprocenten for arbejdsskader

Figur 3 viser anerkendelsesprocenten for arbejdsskader generelt samt anerkendelsesprocenten for henholdsvis ulykker og erhvervssygdomme. Anerkendelsesprocenten beregnes som antallet af anerkendelser delt med antallet af anerkendte plus antallet af afviste sager.

Figur 3. Anerkendelsesprocenten for alle arbejdsskader, ulykker og erhvervssygdomme blandt FOAs medlemmer fra 2006 til 2011.

² At antallet af anmeldte erhvervssygdomme er højere end antallet af ulykker afviger fra tidligere års rapporter fra FOA om arbejdsskader blandt FOAs medlemmer. Dette skyldes en ændret opgørelsesmetode. I tidligere års datagrundlag er der ikke inkluderet erhvervssygdomme anmeldt af tidligere FOA-medlemmer. I data, der ligger til grund for nærværende rapport, er der ikke stillet krav om, at anmelderen af en erhvervssygdom skal stå i medlemsregistreret i det år, hvor erhvervssygdommen anmeldes. Se metodeafsnittet på side 4.

³ Arbejdsskadestatistik 2011, Arbejdsskadestyrelsen, s. 5. www.ask.dk/Statistik/

⁴ Arbejdsskadestatistik 2011, Arbejdsskadestyrelsen, s. 5. www.ask.dk/Statistik/

⁵ Arbejdsskadestatistik 2011, Arbejdsskadestyrelsen, s. 5. www.ask.dk/Statistik/

Af figur 3 ses, at anerkendelsesprocenterne for både ulykker og erhvervssygdomme er overordnet set steget i perioden fra 2006 til 2010. Anerkendelsesprocenten for ulykker er steget med 3,5 procent i perioden, hvor anerkendelsesprocenten for erhvervssygdomme er steget med 18,8 procent fra 2006 til 2010 efter et fald i 2009.

I 2011 ses et fald som følge af, at mange sager endnu ikke er afgjort.

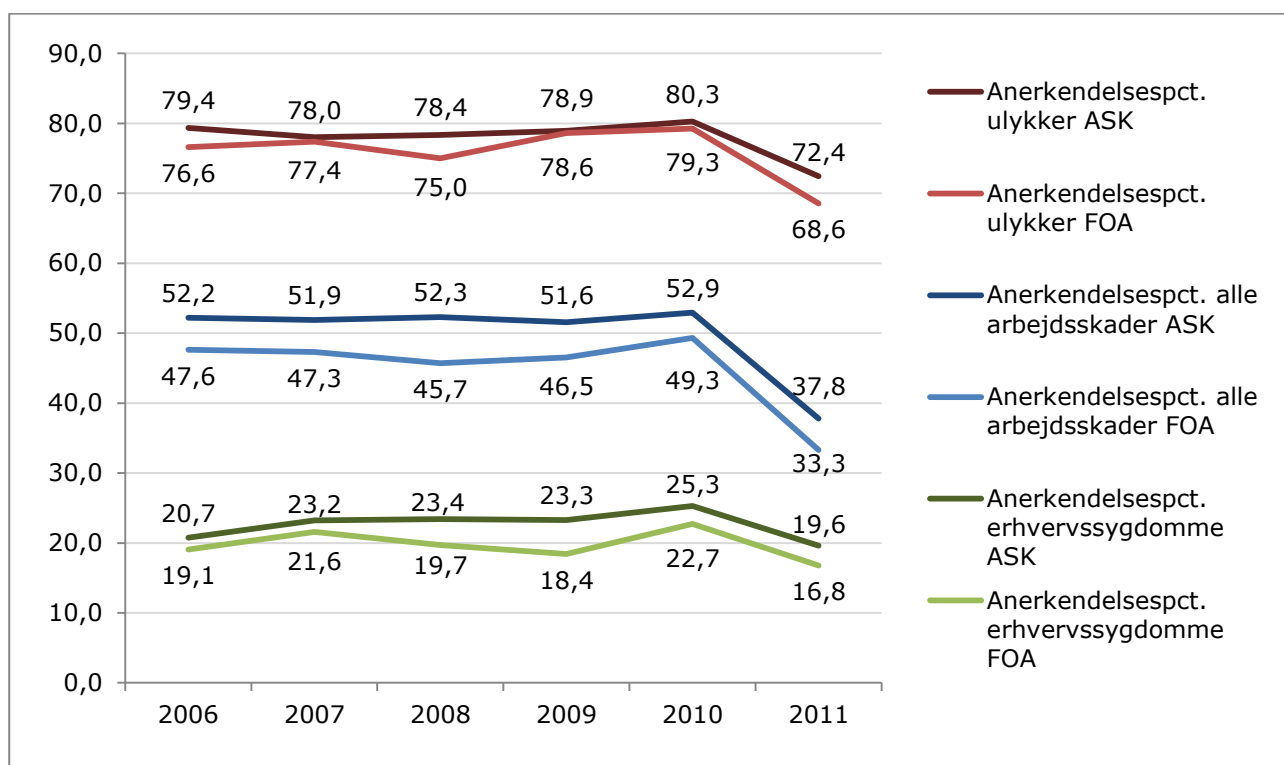
Figur 3 viser også, at anerkendelsesprocenten er væsentligt højere for ulykker end erhvervssygdomme.

5. Anerkendelsesprocent i FOA sammenlignet med den samlede arbejdsstyrke

Figur 4 viser, at udviklingen i anerkendelsesprocenten for FOAs medlemmer følger udviklingen blandt arbejdsstyrken generelt.

Figuren viser dog også, at FOAs medlemmer generelt får anerkendt færre skader end arbejdsstyrken generelt. Det gælder især for erhvervssygdomme. For FOAs medlemmer lå anerkendelsesprocenten for erhvervssygdomme i 2010 eksempelvis 2,6 procentpoint under den øvrige arbejdsstyrkes.

Figur 4. Anerkendelsesprocenten for arbejdsskader, ulykker og erhvervssygdomme blandt FOAs medlemmer fra 2006 til 2011. Sammenlignet med arbejdsstyrken generelt (2006 til 2011)

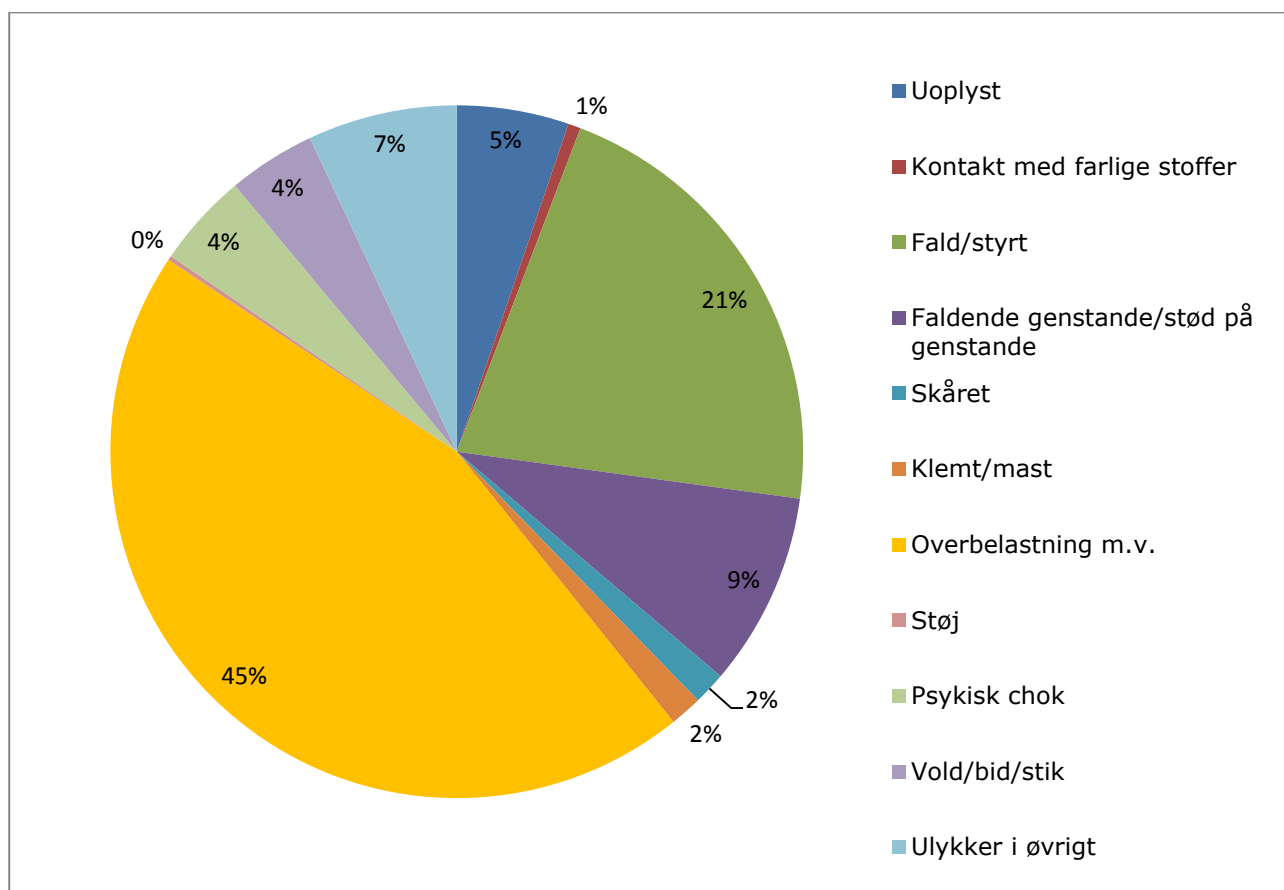

6. Ulykker blandt FOAs medlemmer

FOAs medlemmer kommer ud for mange forskellige ulykker på arbejdet, men de 2 mest hyppige er overbelastningsskader, som står for 45 procent af anmeldelserne, og fald eller styrt, som står for 21 procent.

9 procent af anmeldelserne skyldes skader som følge af faldende genstande/stød på genstande, og de øvrige typer af skader står for 7 procent eller færre af anmeldelserne.

Figur 5. Anmeldte ulykker blandt FOAs medlemmer 2006 – 2011. Fordelt på årsag.

Tendenser for anmeldelse af ulykker i perioden 2006-2011

Fordelingen mellem de enkelte typer af ulykker har grundlæggende været stabil i perioden 2006-2011, dog synes andelen af overbelastningsskader at være svagt faldende, hvorimod andelen af fald/styrt synes svagt stigende (figur ikke vist).

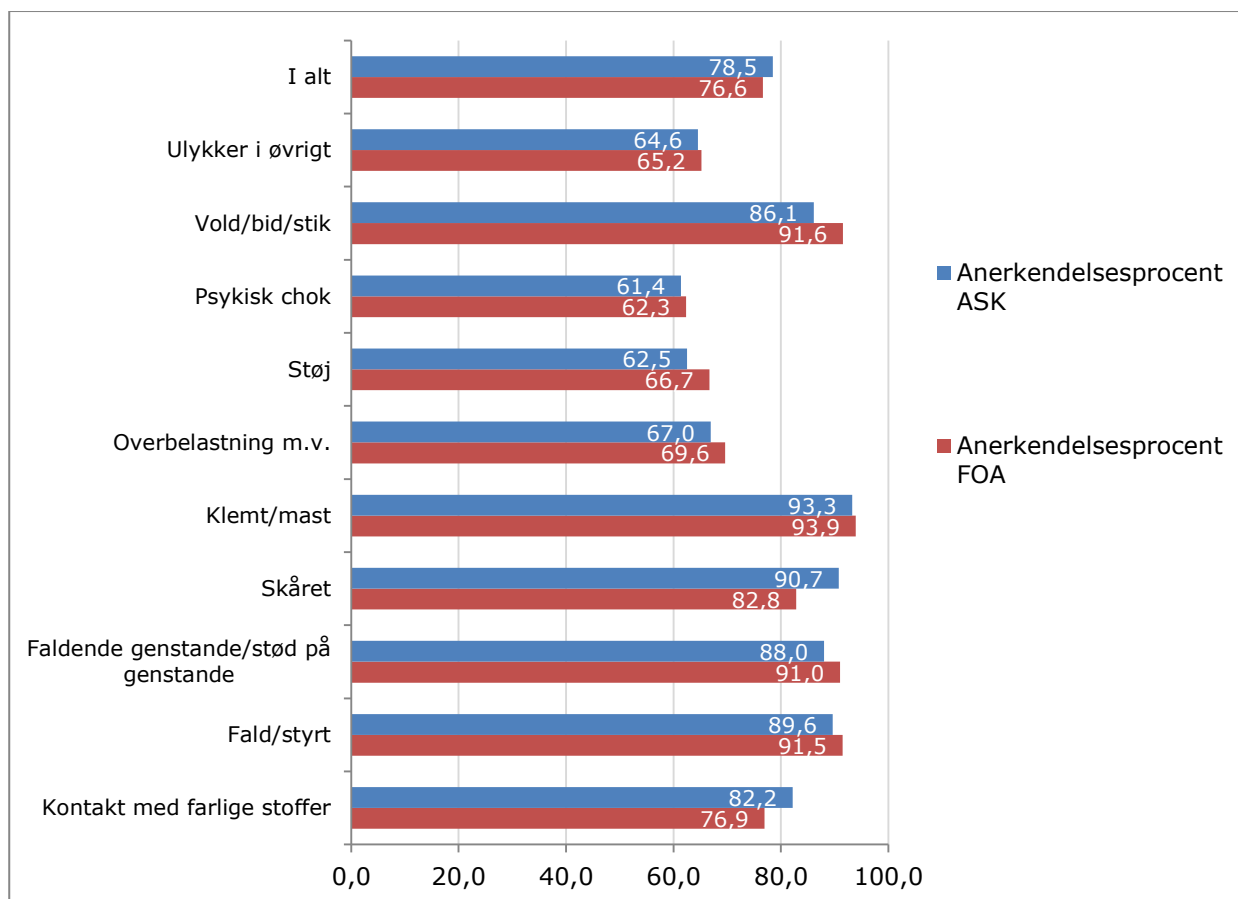
En anden interessant tendens er, at antallet af anmeldte ulykker som følge af vold har været faldende. Hvor FOAs medlemmer i 2006 anmeldte 107 ulykker som følge af vold/bid/stik, blev der i 2010 kun anmeldt 60 ulykker og i 2011 37 ulykker med vold/bid/stik som årsag (figur ikke vist). Faldet fra 2006 til 2010 svarer til 44 procent. Blandt arbejdsstyrken generelt var faldet i samme periode på 25 procent (figur ikke vist).

En forklaring kan være, at flere voldstilfælde med *gentagen* vold anmeldes og anerkendes som erhvervssygdomme, dvs. under psykiske sygdomme, hvor antallet af anmeldelser da også er stigende (figur ikke vist).

6.1. Anerkendelsesprocent for ulykker

Der er forskelle i anerkendelsesprocenten mellem de enkelte typer af ulykker. Det viser figur 6 nedenfor. Den mest udbredte ulykke blandt FOAs medlemmer, nemlig overbelastningsskader, har også en relativt lav anerkendelsesprocent, nemlig 69,6 procent.

Figur 6. Anerkendelsesprocent for ulykker fordelt på årsag. FOAs medlemmer og arbejdsskadestyrelsen (ASK) fra 2006 til 2011.

Den højeste anerkendelsesprocent ses ved ulykker med årsagen "klemt/mast" (93,9 procent), men også 91,5 procent af skader på grund af den næst hyppigste ulykke blandt FOAs medlemmer, fald/styrt, anerkendes.

Forskellene i anerkendelsesprocenterne mellem ulykkesårsagerne skyldes blandt andet, at det for nogle ulykker er særligt svært at løfte bevisbyrden for, at det er arbejdet, der er årsag til skaden hos medlemmet.

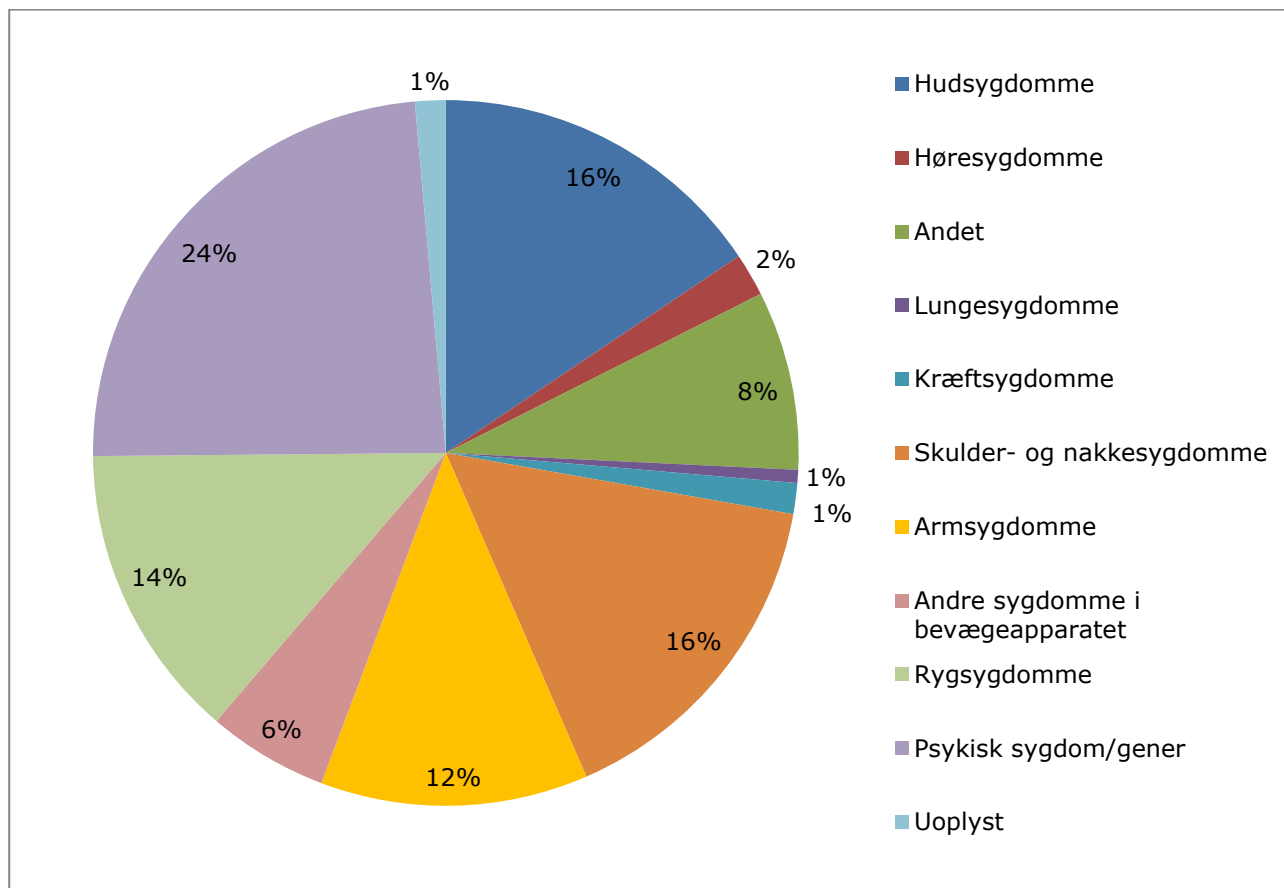
Figur 6 viser også, at FOAs medlemmer samlet set får anerkendt færre ulykker end arbejdsstyrken generelt, nemlig 76,6 procent mod 78,5 procent. Men for 8 ud af 10 årsager til arbejdsulykker ligger anerkendelsesprocenten for FOAs medlemmer på niveau eller over anerkendelsesprocenten for arbejdsstyrken generelt. Blandt andet for vold/bid/stik eller de udbredte overbelastningsskader er anerkendelsesprocenten for FOAs medlemmer højere end anerkendelsesprocenterne for arbejdsstyrken generelt.

7. Erhvervssygdomme blandt FOAs medlemmer

Lige under halvdelen af de anmeldte erhvervssygdomme blandt FOAs medlemmer skyldes sygdomme i bevægeapparatet (48 procent). Det viser figur 7.

Sygdomme i bevægeapparatet tæller skulder- og nakkesygdomme (16 procent), rygssygdomme (14 procent), armsygdomme (12 procent) og andre sygdomme i bevægeapparatet (6 procent). Blandt arbejdsstyrken generelt står sygdomme i bevægeapparatet for 42 procent af de anmeldte erhvervssygdomme i samme periode (figur ikke vist).

Figur 7. Erhvervssygdomme. Fordelingen af anmeldte erhvervssygdomme på diagnose. Perioden fra 2006 til marts 2012⁶.

En anden stor gruppe af erhvervssygdomme blandt FOAs medlemmer er psykiske sygdomme/gener, som står for 24 procent af FOA-medlemmernes anmeldelser i perioden 2006 til 2012, og også hudsygdomme fylder meget (16 procent).

En interessant tendens er, at psykiske sygdomme/gener fylder stadig mere blandt anmeldelser af erhvervssygdomme. Andelen er steget jævnt fra 20,7 i 2006 til 27,1 procent i 2011 (figur ikke vist). Dette uddybes i afsnit 7.3.

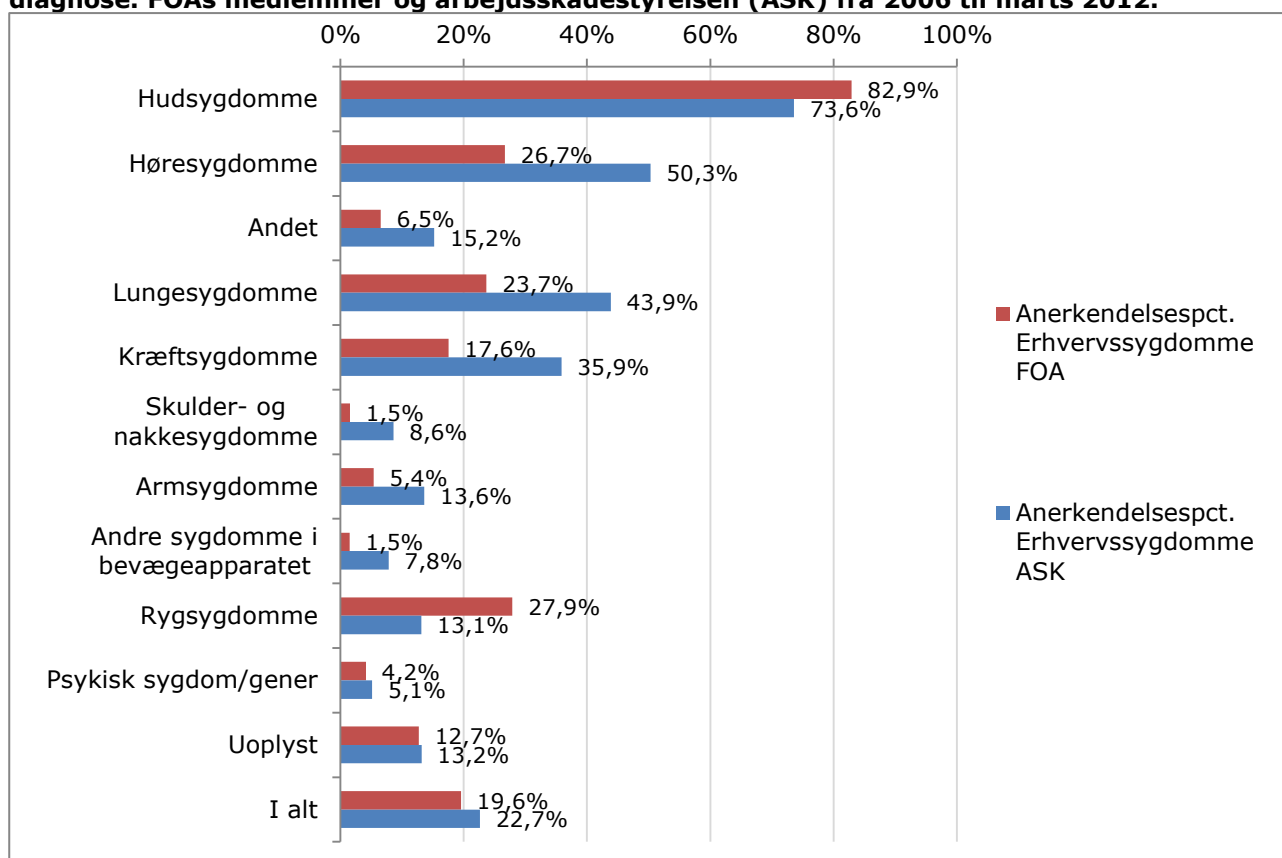
⁶ Perioden for opgørelsen af anmeldte erhvervssygdomme er anderledes end for ulykker på grund af opgørelsesmetoden i Arbejdsskadestyrelsen.

7.1. Anerkendelsesprocent for erhvervssygdomme

Figur 8 viser, at der er store forskelle i anerkendelsesprocenterne mellem de enkelte erhvervssygdomme. 82,9 procent af hudsygdomme blandt FOA medlemmer anerkendes, mod eksempelvis kun 1,5 procent af skulder- og nakkesygdomme og 4,2 procent af psykiske sygdomme/gener.

Årsagen til, at så få sygdomme i bevægeapparatet anerkendes, er, at de ikke alle er optaget på fortegnelsen af erhvervssygdomme. Undtagelsen herfra er rygsygdomme, hvor 27,9 procent også anerkendes.

Figur 8. Erhvervssygdomme. Anerkendelsesprocent for erhvervssygdomme fordelt på diagnose. FOAs medlemmer og arbejdsskadestyrelsen (ASK) fra 2006 til marts 2012.

Figur 8 viser også, at FOAs medlemmer samlet set får anerkendt færre erhvervssygdomme end arbejdsstyrken generelt.

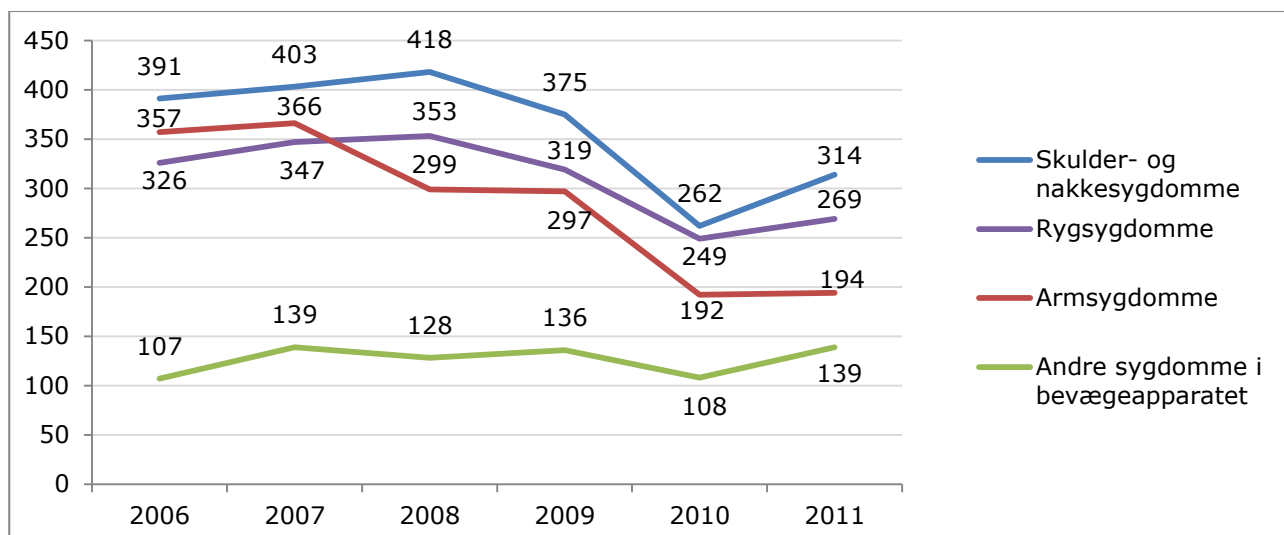
Især høre-, lunge, og kræftsygdomme bliver i mindre grad anerkendt for FOAs medlemmer end for arbejdsstyrken generelt, men også sygdomme i bevægeapparatet bliver i mindre grad anerkendt. Undtagelsen er dog ryg- og hudsygdomme, hvor FOAs medlemmer får anerkendt flere skader end arbejdsstyrken generelt.

7.2. Sygdomme i bevægeapparatet

Antallet af anmeldte sygdomme i bevægeapparatet er efter en periode med faldende anmeldelser tilsyneladende begyndt at stige igen fra 2010 til 2011. Det viser figur 9.

I arbejdsstyrken generelt ses også en faldende udvikling, men her ses der ikke samlet set en stigning fra 2010 til 2011 i sygdomme i bevægeapparatet (figur ikke vist)⁷.

Figur 9. Udviklingen i anmeldte sygdomme i bevægeapparatet blandt FOA-medlemmer fra 2006 til 2011.

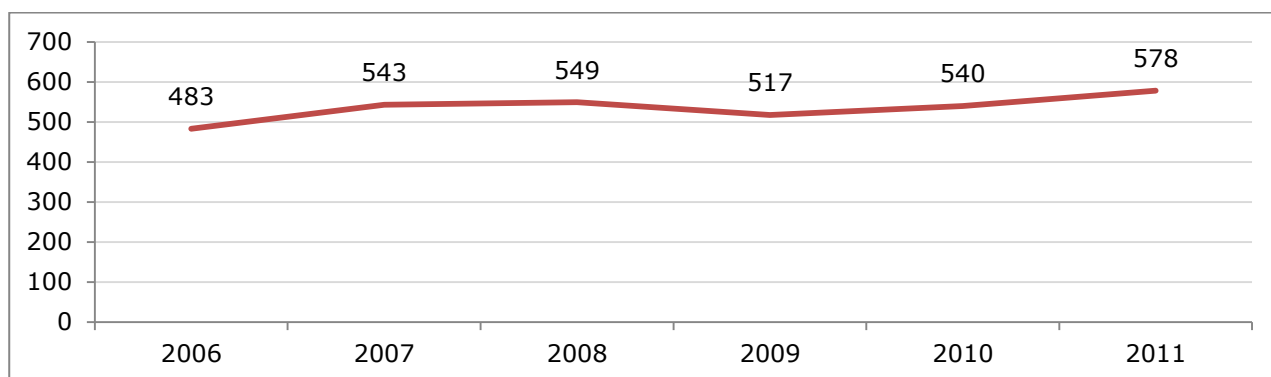

7.3. Psykiske sygdomme

FOAs medlemmer anmelder stadig flere psykiske sygdomme/gener som arbejdsskader. Det viser figur 10. Fra 2006 til 2011 er antallet af anmeldelser steget med 19,7 procent. Det må endda forventes, at ikke alle skader fra 2011 endnu er anmeldt.

I samme periode har stigningen i arbejdsstyrken generelt været 16,6 procent (figur ikke vist)⁸.

Figur 10. Udviklingen i antallet af anmeldte psykiske sygdomme blandt FOA-medlemmer 2006 til 2011.

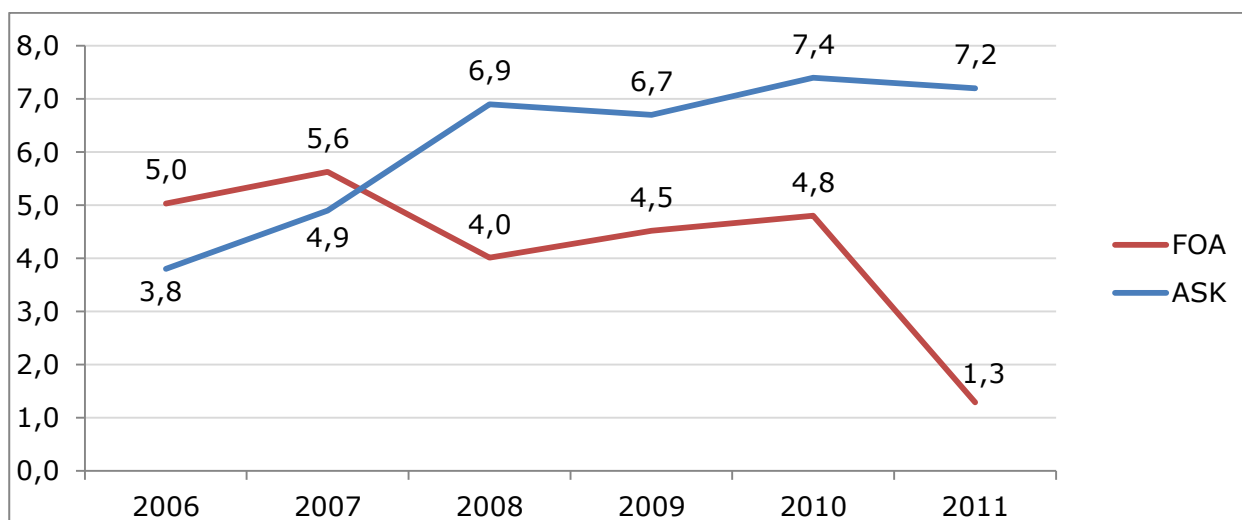
⁷ Arbejdsskadestyrelsen, Arbejdsskadestatistikken 2011, s. 39 www.ask.dk/Statistik/

⁸ Arbejdsskadestyrelsen, Arbejdsskadestatistikken 2011, s. 39 www.ask.dk/Statistik/

Ifølge Arbejdsskadestyrelsens opgørelser er det netop kvinder ansat i den offentlige sektor, der anmelder flest psykiske sygdomme⁹. Og blandt dem står kvinder i plejesektoren for en meget stor andel af anmeldelserne. I perioden fra 2005 til 2009 stod den arbejdsfunktion, der hedder "plejearbejde på institutioner" for 14,4 procent af anmeldelserne af psykiske sygdomme blandt kvinder i arbejdsstyrken. Denne gruppe tæller bl.a. store FOA-faggrupper som social- og sundhedspersonale på plejehjem og pædagogmedhjælpere i dagtilbud.

Anerkendelsesprocenten for psykiske sygdomme blandt FOAs medlemmer har været svingende i perioden 2006-2011. I 2006 var den 5,0 procent og i 2010 4,8 procent. Fra 2010 til 2011 ses et kraftigt fald til 1,3 procent. Det skal dog bemærkes, at tallet for 2011 kan ændre sig i takt med at flere sager afgøres. Figur 11 viser, at udviklingen i anerkendelsesprocenten for psykiske sygdomme blandt FOA-medlemmer afviger fra arbejdsstyrken generelt. For arbejdsstyrken generelt er anerkendelsesprocenten steget fra 3,8 procent i 2006 til 7,2 procent i 2011¹⁰.

Figur 11. Anerkendelsesprocent for psykiske sygdomme blandt FOAs medlemmer fra 2006 til 2011.

⁹ Arbejdsskadestyrelsen, Arbejdsskadestatistikken 2009, s. 30 www.ask.dk/Statistik/

¹⁰ Arbejdsskadestyrelsen, Arbejdsskadestatistikken 2011, s. 41 www.ask.dk/Statistik/

Tabel 1 viser, hvilke diagnoser, der ligger bag de psykiske sygdomme, som FOA-medlemmerne har anmeldt som arbejdsskader i perioden 2006 til marts 2012.

Tabel 1. Antallet af FOA-medlemmer, der har anmeldt en erhvervssygdom med diagnosen psykisk sygdom i perioden fra 2006 til marts 2012. Fordelt på diagnose¹¹.

Slutdiagnose	Antal	Andel i procent
Psykose	Færre end 5	-
Depressiv enkeltepisode, uden specifikation	330	14,2 %
Depression, periodisk	264	11,7 %
Fobisk angst	Færre end 5	-
Angsttilstand	57	2,5 %
Akut belastningsreaktion	53	2,3 %
Posttraumatisk belastningsreaktion	168	7,2 %
Tilpasningsreaktion	89	3,8 %
Uspecifik belastningsreaktion	765	33,0 %
Somatoform tilstand	Færre end 5	-
Nervøs tilstand (neuroser)	211	9,1 %
Personlighedsændring efter katastrofeoplevelse	Færre end 5	-
Ikke specificerede psykiske sygdomme	378	16,3 %
I alt	2.320	100 %

Oftest forekommende er uspecifik belastningsreaktion med 765 anmeldelser, svarende til 33 procent. Denne diagnose bruges blandt andet i tilfælde, hvor påvirkningen ikke har været så psykisk belastende, at der er tale om en posttraumatisk belastningsreaktion. Denne står for 168 skader eller 7 procent.

Depressioner, både periodiske og enkeltepisoder, står for 26 procent af anmeldelserne.

¹¹ Det præcise antal skader oplyses ikke for skader med færre end 5 anmeldelser.

8. Erstatninger

8.1. Erstatninger ved ulykker

Tabel 2 viser den gennemsnitlige erstatning for arbejdsulykker i perioden 2006 til 2011 for FOAs medlemmer og arbejdsstyrken generelt. De største erstatninger får FOA-medlemmer for ulykker på grund af psykisk chok, faldende genstande/stød på genstande samt overbelastningsskader.

De laveste erstatninger ses ved ulykker, hvor medlemmet har været udsat for støj, har skåret sig eller er blevet klemt/mast.

Tabel 2. Gennemsnitlig erstatningsudgift pr. anerkendt ulykke. For FOA-medlemmer og den øvrige arbejdsstyrke (ASK) fra 2006 til 2011.

Ulykker	Gennemsnitlig erstatningsudgift pr. anerkendt skade i kr.	
	FOA	ASK
Uoplyst	101.013,92	135.173,94
Kontakt med farlige stoffer	101.698,20	72.058,14
Fald/styrt	80.942,66	124.025,97
Faldende genstande/stød på genstande	114.593,45	160.690,70
Skåret	33.004,74	43.521,23
Klemt/mast	45.426,45	93.823,08
Overbelastning mv.	111.419,25	132.831,55
Støj	15.623,64	41.353,31
Psykisk chok	153.432,11	182.092,36
Vold/bid/stik	104.873,53	111.452,07
Ulykker i øvrigt	85.198,81	104.088,40
Gennemsnit, i alt	100.399,36	124.700,45

FOAs medlemmer får i gennemsnit udbetalt 100.399 kr. i erstatning pr. anerkendt arbejds-skade. Til sammenligning får den øvrige arbejdsstyrke i gennemsnit udbetalt 124.700 kr., dvs. 24 procent mere.

Ifølge Arbejdsskadestyrelsen skyldes en del af forskellen, at lønniveauet afspejles i erstatningerne, og da FOAs medlemmer hører til de lavestlønnede på det danske arbejdsmarked, ses det i sammenligningen.

En anden forklaring er, at en stor andel af FOAs medlemmer er deltidsansatte. FOA-medlemmer arbejder således i gennemsnit 32 timer om ugen. En højesteretsdom fra 2010 kan dog få den betydning, at mange deltidsansatte nu kan være berettigede til at få beregnet deres erstatning som fuldtidsansatte, hvis deres deltidsansættelse har haft midlertidig karakter.

Det kan få betydning for fremtidige arbejdsskadesager, men også for tidligere arbejdsskadesager helt tilbage fra 1978, som nu kan genoptages, så det kan undersøges, om den hidtidige erstatning er sat for lavt.

8.2. Erstatninger ved erhvervssygdomme

FOAs medlemmer får i gennemsnit 191.804 kr. i erstatning for hver anerkendt erhvervssygdom. Til sammenligning får den øvrige arbejdsstyrke 199.245 kr. i erstatning. Det viser tabel 3.

Størst erstatning får medlemmer med en psykisk diagnose, nemlig 528.807 kr. i gennemsnit. Medlemmer med kræftsygdomme får 440.585 kr. i gennemsnit pr. anerkendt sygdom. De laveste erstatninger gives ved høresygdomme.

Tabel 3. Gennemsnitlig erstatningsudgift pr. anerkendt erhvervssygdom. For FOA-medlemmer og den øvrige arbejdsstyrke (ASK) fra 2006 til 2011.

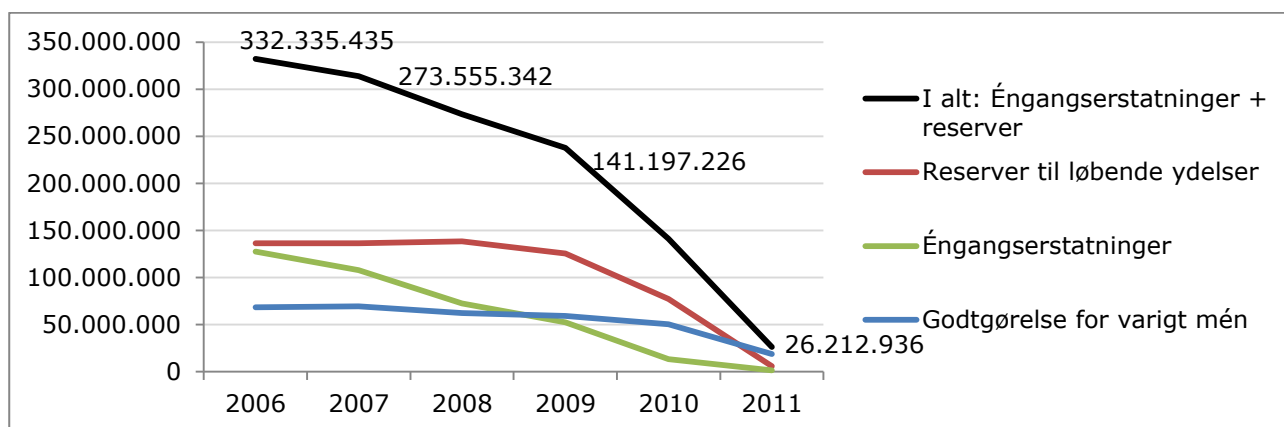
Erhvervssygdomme	Gennemsnitlig erstatningsudgift pr. anerkendt skade i kr.	
	FOA	ASK
Hudsygdomme	89.966,38	107.533,84
Høresygdomme	17.562,91	22.387,54
Andet	174.349,07	202.948,65
Lungesygdomme	160.566,72	123.986,41
Kræftsygdomme	440.585,97	392.746,77
Skulder- og nakkesygdomme	271.780,18	472.284,87
Armsygdomme	170.329,41	233.462,99
Andre sygdomme i bevægeapparat	104.210,00	208.347,94
Rygsygdomme	437.939,72	522.758,56
Psykiske sygdomme	528.807,88	906.412,24
Uoplyst	280.919,48	237.886,51
Gennemsnit, i alt	191.804,53	199.245,80

8.3. Udviklingen i erstatninger

FOAs medlemmer har i årene 2006 til 2010 i alt fået 1,3 mia. kr. udbetalt i erstatning for anerkendte arbejdsskader¹². Det svarer til, at der fra 2006 til 2010 årligt blev udbetalt 260 mio. kr.¹³ til nuværende eller tidligere medlemmer af FOA.

Beløbet for de samlede erstatninger beregnes som summen af godtgørelser for varigt mén samt summen af erstatninger for tab af erhvervsevne. Tab af erhvervsevne består af summen af engangserstatninger samt værdien af reserver hensat til løbende ydelser. Figur 12 viser udviklingen i erstatninger for arbejdsskader til FOA-medlemmer i perioden 2006 til 2011.

Figur 12. Samlede erstatninger tilkendt FOAs medlemmer ved arbejdsskader. Fordelt på skadesår fra 2006 til 2011.

Figur 12 viser en klar tendens til faldende erstatninger. Det skyldes, at der kun er få, der modtager erstatning i samme år, som skaden sker. Erstatninger tilkendes typisk 2-4 år efter skaden er sket, hvorfor tallene for 2008-2011 endnu er usikre.

8.4. Forebyggelse af arbejdsskader: Hvad er perspektiverne?

I perioden fra 2006 til 2010 har FOAs medlemmer i gennemsnit fået udbetalt 260 mio. kr. om året i erstatninger for anerkendte arbejdsskader.

19 af FOAs største overenskomstgrupper tjente i april 2012 i gennemsnit 346.068 kr. om året ved fuldtidsbeskæftigelse (gennemsnitsbruttoløn inkl. pension)¹⁴.

Hvis alle arbejdsskader kunne forebygges, kunne det derfor svare til, at man for erstatningerne alene, kunne ansætte, hvad der svarer til 750 ekstra fuldtidsansatte medarbejdere på plejehjem, sygehuse, i daginstitutioner osv.

¹² Fra 2006 til 2010 er der i alt udbetalt 1.298.887.090 kr. i erstatning til FOA-medlemmer.

¹³ Det præcise beløb er 259.777.418 kr. i gennemsnit pr. år for perioden 2006-2010.

¹⁴ Kilde: Det Fælles Kommunale Løndatakontor, april 2012. Overenskomstgrupper: Beredskabs.pers. i basis/mesterlære, buschauffører, dagplejere, erhvervsuddannede serviceassistenter, husassistenter, lønarbejdere ved rengøring, kantineledere/rengøringsledere, omsorgs- og pædagogmedhjælpere, pædagogisk personale i dagplejen, pædagogmedhjælpere og pædagogiske assistenter, rengøringsassistenter, servicemedarb./ass. v. sygehuse, social- og sundhedspersonale, sygehusportører samt teknisk-servicepersonale.

9. Køn og arbejdsskader

9.1. Ulykker og køn

De kvindelige FOA-medlemmer anmelder flere arbejdsulykker end de mandlige FOA-medlemmer. Af tabel 4 ses, at kvindelige FOA-medlemmer i perioden 2006-2011 har anmeldt langt flere arbejdsulykker end mandlige FOA-medlemmer, kvinderne står således for 89 procent af de anmeldte ulykker og mændene for 11 procent. Dette skal dog ses i lyset af, at FOA organiserer flere kvinder end mænd. Kønsfordelingen blandt FOAs medlemmer er ca. 89 procent kvinder og 11 procent mænd.

Tabel 4. Antal anmeldte ulykker fordelt på ulykkestype og køn. FOAs medlemmer, 2006 til 2011¹⁵.

Ulykker	Kvinder		Mænd	
	Antal	Andel i procent	Antal	Andel i procent
Uoplyst	556	5,2 %	72	5,3 %
Kontakt med farlige stoffer	58	0,5 %	12	0,9 %
Fald/styrt	2.280	21,4 %	282	21,0 %
Faldende genstande/stød på genstande	908	8,5 %	179	13,3 %
Skåret	145	1,4 %	37	2,7 %
Klemt/mast	147	1,4 %	33	2,5 %
Overbelastning mv.	4.925	46,2 %	489	36,3 %
Støj	19	0,2 %	6	0,4 %
Psykisk chok	457	4,3 %	71	5,3 %
Vold/bid/stik	421	4,0 %	69	5,1 %
Ulykker i øvrigt	742	7,0 %	96	7,1 %
I alt	10.658	100 %	1.346	100 %

Af tabel 4 ses, at der også er forskel på, hvilke typer af ulykker henholdsvis mandlige og kvindelige FOA-medlemmer anmelder. For kvindelige FOA-medlemmer står overbelastningsskader for 46 procent af anmeldelserne af arbejdsulykkerne i perioden, mens overbelastningsskader står for 36 procent af de mandlige FOA-medlemmers anmeldelser. Omvendt ses, at faldende genstande/stød på genstande udgør en større andel af de mandlige FOA-medlemmers anmeldelser (13 procent), end de kvindelige FOA-medlemmers anmeldelser (9 procent).

Af tabel 5 (næste side) ses, at mandlige medlemmer af FOA i højere grad får anerkendt deres arbejdsskade end kvindelige medlemmer af FOA. Af tabel 5 fremgår det, at kvindelige FOA-medlemmer ved ulykker får anerkendt 76 procent, mens mandlige medlemmer får anerkendt 82 procent af deres arbejdsulykker. Ved den oftest forekommende ulykke blandt FOAs medlemmer, overbelastning, er anerkendelsesprocenten for mænd 10 procentpoint højere end for kvinder.

¹⁵ I tabel 4 indgår alle anmeldte sager i perioden 2006-2011, dvs. både anerkendte, afviste, henlagte sager samt sager under behandling. Anerkendelsesprocenten (tabel 5) beregnes som antallet af anerkendte sager af summen af anerkendte og afviste sager. Hermed indgår henlagte sager samt sager under behandling ikke i beregningen af anerkendelsesprocenten.

Tabel 5. Anerkendelsesprocent for ulykker fordelt på køn. FOAs medlemmer i perioden fra 2006 til 2011¹⁶.

Ulykker	Kvinder	Mænd
Uoplyst	60 %	74 %
Kontakt med farlige stoffer	75 %	Færre end 5 afviste
Fald/styrt	92 %	90 %
Faldende genstande/stød på genstande	91 %	93 %
Skåret	81 %	Færre end 5 afviste
Klemt/mast	93 %	Færre end 5 afviste
Overbelastning mv.	69 %	79 %
Støj	69 %	Færre end 5 anerkendte og afviste
Psykisk chok	62 %	66 %
Vold/bid/stik	92 %	87 %
Ulykker i øvrigt	65 %	65 %
I alt	76 %	82 %

I arbejdsstyrken generelt ses også, at anerkendelsesprocenten for ulykker er højere blandt mænd end blandt kvinder (figur ikke vist). Forskellen er dog lidt mindre end blandt FOAs medlemmer. I arbejdsstyrken generelt var anerkendelsesprocenten for ulykker 80 procent for mænd i 2011 og 77 procent for kvinder¹⁷.

Forskellene i anerkendelsesprocenter for arbejdsulykker blandt mænd og kvinder kan blandt andet skyldes forskelle i anmeldelserne – fx forskelle i skadens art, skadens placering på legemet, årsag til ulykken og diagnosen. I et arbejdspapir om køn og arbejdsskader for hele arbejdsstyrken, som Arbejdsskadestyrelsen udgav i forbindelse med arbejdsskadestatistikken 2010 fremgår det blandt andet, at:

“For ulykker er der forskel på, hvilken type ulykker der anmeldes fra mænd og kvinder. Hos kvinderne udgør forstuvning, forvridning, forstrækning en større andel af ulykkerne end hos mændene. Hos mændene udgør knoglebrud og sårskader en større andel af ulykkerne end hos kvinderne. De samme forskelle går igen ved årsagen til ulykken, hvor overbelastning udgør en større andel af ulykkerne hos kvinderne” (ASK 2010¹⁸: 4)

At der er forskel på, hvad der anmeldes for henholdsvis mænd og kvinder, medfører, at der også er forskel på den overordnede anerkendelsesprocent (Arbejdsskadestyrelse 2010).

FOA mener dog, at forskellene ikke alene kan forklares ved ovenstående, men at der reelt er en kønsforskel, som ikke lader sig forklare ved forskelle i typen af ulykker. Og FOA vil gerne sætte spørgsmålstegn ved, hvorvidt en ulykke ikke er en ulykke, hvad enten der er tale om en forstuvning eller et brækket ben?

¹⁶ Anerkendelsesprocenten kan ikke beregnes, hvis der er færre end 5 anerkendte eller afviste sager.

¹⁷ Se Arbejdsskadestatistikken 2011, s. 31 www.ask.dk/da/Statistik/

¹⁸ Se arbejdspapiret om køn fra Arbejdsskadestyrelsen 2010 på www.ask.dk/da/Statistik/

9.2. Erhvervssygdomme og køn

Kvindelige FOA-medlemmer anmelder flere erhvervssygdomme end mandlige FOA-medlemmer. Af tabel 6 fremgår det, at kvindelige FOA-medlemmer stod for 90 procent af alle anmeldelser om erhvervssygdomme i perioden 2006 til marts 2012, mens 11 procent af anmeldelserne om erhvervssygdomme kom fra mandlige FOA-medlemmer. At kvinder anmelder flere erhvervssygdomme end mænd skal dog fortsat ses i lyset af, at FOA organiserer flere kvinder end mænd. Kønsfordelingen blandt FOAs medlemmer er ca. 89 procent kvinder og 11 procent mænd.

Tabel 6. Antal anmeldte erhvervssygdomme fordelt på diagnose og køn. FOA-medlemmer. Periode 2006 til marts 2012¹⁹.

Erhvervssygdomme	Kvinder		Mænd	
	Antal	Andel i procent	Antal	Andel i procent
Hudsygdomme	2.083	16,3 %	134	9,6 %
Høresygdomme	129	1,0 %	151	10,8 %
Andet	1.046	8,2 %	119	8,5 %
Lungesygdomme	46	0,4 %	39	2,8 %
Kræftsygdomme	175	1,4 %	26	1,9 %
Skulder- og nakkesygdomme	2.104	16,4 %	128	9,1 %
Armsygdomme	1.640	12,8 %	104	7,4 %
Andre sygdomme i bevægeapparatet	698	5,4 %	88	6,3 %
Rygsygdomme	1.750	13,7 %	182	13,0 %
Psykiske sygdomme/gener	2.969	23,2 %	405	28,9 %
Uoplyst	173	1,4 %	27	1,9 %
I alt	12.813	100 %	1.403	100 %

Af tabel 6 ses også, at der er forskel på, hvilke erhvervssygdomme henholdsvis mandlige og kvindelige FOA-medlemmer anmelder. Sygdomme i skulder, nakke og arme stod for 29 procent af de kvindelige FOA-medlemmers anmeldelser i perioden, mens disse sygdomme kun stod for 17 procent af de mandlige medlemmers anmeldelser. Omvendt ses, at høresygdomme stod for 11 procent af mandlige FOA-medlemmernes anmeldelser og kun 1 procent af de kvindelige medlemmers anmeldelser.

¹⁹ I tabel 6 indgår alle anmeldte sager i perioden 2006 til marts 2012, dvs. både anerkendte, afviste, henlagte sager samt sager under behandling. Anerkendelsesprocenten (tabel 7) beregnes som antallet af anerkendte sager af summen af anerkendte og afviste sager. Hermed indgår henlagte sager samt sager under behandling ikke i beregningen af anerkendelsesprocenten.

Mandlige FOA-medlemmer får anerkendt flere erhvervssygdomme end kvindelige FOA-medlemmer. Af tabel 7 fremgår det, at mandlige FOA-medlemmer får anerkendt 21 procent af deres erhvervssygdomme mod 19 procent blandt kvindelige medlemmer.

Tabel 7. Anerkendelsesprocent for erhvervssygdomme fordelt på køn. FOA-medlemmer. Periode 2006 til marts 2012.

Erhvervssygdomme	Kvinder	Mænd
Hudsygdomme	84 %	72 %
Høresygdomme	4 %	46 %
Andet	6 %	15 %
Lungesygdomme	24 %	23 %
Kræftsygdomme	15 %	39 %
Skulder- og nakkesygdomme	1 %	5 %
Armsygdomme	5 %	10 %
Andre sygdomme i bevægeapparatet	1 %	Færre end 5 anerkendte
Rygsygdomme	29 %	14 %
Psykisk sygdom/gener	3 %	11 %
Uoplyst	10 %	28 %
I alt	19 %	21 %

Blandt andet får mænd i højere grad anerkendt høre-, kræft- og psykiske sygdomme. Derimod får flere kvinder end mænd anerkendt ryggsygdomme og hudsygdomme.

At mænd har en højere anerkendelsesprocent for erhvervssygdomme end kvinder ses også for den samlede arbejdsstyrke (figur ikke vist), og her er forskellen endnu mere markant. Ifølge Arbejdsskadestyrelsen er den samlede anerkendelsesprocent for erhvervssygdomme 33,5 procent for mænd og 19 procent for kvinder i 2011²⁰.

Forskellene i anerkendelsesprocenterne for henholdsvis mandlige og kvindelige FOA-medlemmer kan, som tidligere beskrevet, skyldes flere faktorer. Fx at der forskel i typen af de skader, som kvinder og mænd pådrager sig og dermed anmelder. En anden mulig forklaring er, at regelsættet og forskningen på arbejdsskadeområdet primært er baseret på skader, som opstår i typiske mandefag og ikke er tilpasset skader, som opstår på typiske kvindearbejdspladser. En tredje mulig forklaring kan være, at læger behandler kvinder og mænd forskelligt. Og, at kvinder og mænd opfører sig forskelligt hos lægen. Det kan have stor betydning for den senere anerkendelse og udmåling af erstatning, hvis man ikke har fået journalført sine gener som en mulig arbejdsskade.

Sidstnævnte forklaring fremgår blandt andet af en norsk undersøgelse fra 2012 fra forskningsgruppen Fafo. Den norske undersøgelse viser, at man i Norge ser kønsforskelle i arbejdsskadesager, selv når der tages højde for primærdiagnose, branche, alder og uddannelse (Nielsen & Mandal: 54)²¹. De norske forskere peger bl.a. på, at forskellene kan skyldes kønsforskelle i lægernes diagnosticeringspraksis, samt en mindre bevidsthed hos både læger og kvinder om, hvorvidt der kan være en sammenhæng mellem en diagnose og en arbejdsskade (Nielsen & Mandal: 55). Resultaterne har vakt opsigt i Norge, hvor forskere inden for ligestilling og lønforhold udtaler, at de ikke har set områder med tilsvarende kønsdiskriminerende resultater²².

²⁰ Se Arbejdsskadestyrelsen, Arbejdsskadestatistikken 2011, s. 51 www.ask.dk/Statistik/

²¹ Hent den samlede norske rapport "Yrkesskade – mest for menn? Om kjønnsforskjeller i tildeling av uførepensjon med yrkesskedefordel" af Roy A. Nielsen og Roland Mandal her: www.fafo.no/pub/rapp/20272/20272.pdf

²² Se udtalelsen i det norske Fagforbundets fagbladsartikel om undersøgelsen af kønsforskelle i norske arbejdsskadesager i Fagbladet nr. 6 2012 s. 62-63. www.fbdesken.com/fagbladet/PDF/2012/Fagbladet-2012-06-HEL.pdf

Den norske undersøgelse påpeger desuden, at arbejdsmiljøet ofte undervurderes af lægerne, og at det er et specielt problem i forhold til kvinder.

10. Sektor, faggrupper og arbejdsskader

10.1. Sektor og arbejdsskader

Af tabel 8 fremgår det, at anerkendelsesprocenten for arbejdsskader samlet set er højest i Social- og Sundhedssektoren og i Teknik- og Servicesektoren, hvor halvdelen af alle skader anerkendes. Lavest er den i Kost- og Servicesektoren, hvor kun lige under en tredjedel af alle anmeldte arbejdsskader anerkendes.

Tabel 8. Anerkendelsesprocenten for ulykker og erhvervssygdomme. Fordelt på sektor. 2006 til 2011.

Sektor	I alt	Ulykker	Erhvervssygdomme
Kost- og Servicesektoren	31,0 %	68,3 %	14,9 %
Pædagogisk Sektor	37,5 %	74,7 %	10,8 %
Social- og Sundhedssektoren	49,8 %	77,7 %	24,1 %
Teknik- og Servicesektoren	49,7 %	84,7 %	17,4 %
I alt	45,5 %	76,6 %	19,6 %

FOAs sektorinddeling kan ikke alene være en forklaring på forskellene i anerkendelsesprocenterne mellem de 4 sektorer. Sektorerne er en måde at opdele FOAs medlemmer på, men forklaringerne på forskellene i anerkendelsesprocenterne mellem sektorerne skal findes i andre faktorer end i selve sektorinddelingen. Tidligere i denne rapport er det blandt andet påvist, at de forskellige typer af ulykker og erhvervssygdomme har forskellige anerkendelsesprocenter. Hvis sammensætningen af de anmeldte arbejdsskader er forskellig i de 4 sektorer, vil dette kunne påvirke anerkendelsesprocenten for sektorerne – med andre ord kan forskelle mellem sektorerne skyldes forskelle i den type af arbejdsskader, sektorens medlemmer anmelder.

Forskellene mellem de 4 sektorer samlede anerkendelsesprocent kan blandt andet skyldes forskelle i fordelingen mellem ulykker og erhvervssygdomme i sektorerne, da anerkendelsesprocenten generelt er meget højere for ulykker end for erhvervssygdomme. FOAs medlemmer fik i 2010 anerkendt 79 procent af alle anmeldte ulykker mod kun 23 procent af de anmeldte erhvervssygdomme (Se figur 3).

I Teknik- og Servicesektoren og Social- og Sundhedssektoren fordeler de anmeldte arbejdsskader i perioden 2006 til 2011 sig ca. 50/50 mellem ulykker og erhvervssygdomme. I Pædagogisk Sektor var 42 procent af de anmeldte arbejdsskader i perioden ulykker og 58 procent erhvervssygdomme, og i Kost- og Servicesektoren var kun 30 procent af de anmeldte sager i perioden ulykker, mens 70 procent var erhvervssygdomme (Se bilag A om antallet af anmeldte arbejdsskader i sektorerne). Denne forskel i fordelingen mellem anmeldte ulykker og erhvervssygdomme kan være en af forklaringerne på, hvorfor fx Kost- og Servicesektorens samlede anerkendelsesprocent ligger 18 procentpoint lavere end den samlede anerkendelsesprocent for Social- og Sundhedssektoren og Teknik- og Servicesektoren.

Af tabel 8 ses også, at der er forskel i anerkendelsesprocenterne i de 4 sektorer, når man ser på ulykker og erhvervssygdomme for sig. Medlemmer i Teknik- og Servicesektoren får anerkendt flest ulykker, nemlig 84,7 procent, og medlemmer i Kost- og Servicesektoren færrest (68,3 procent). For erhvervssygdomme ses, at medlemmer i Social- og Sundhedssektoren får anerkendt flest erhvervssygdomme (24,1 procent), og medlemmer i Pædagogisk Sektor får

anerkendt færrest (10,8 procent). Forskellene mellem sektorerne kan skyldes flere faktorer, blandt andet forskelle i anmeldelserne (herunder skadestyper, art, årsag, skadens grad mv.).

Forskellene findes også inden for de enkelte erhvervssygdomme, fx rygsygdomme, hvor 40 procent af skaderne anerkendes i Social- og Sundhedssektoren, mens kun 3 procent anerkendes i Kost- og Servicesektoren (Se bilag B om anerkendelsesprocenter fordelt på sektor, ulykkestyper og erhvervssygdomsdiagnoser). Disse forskelle kan blandt andet skyldes, at selvom anmeldelserne tilhører samme overordnede kategori, så vil der fortsat være forskelle i de enkelte anmeldelser. Disse forskelle kan have en indvirkning på anerkendelsesprocenten.

For yderligere oplysninger om arbejdsskader (type og anerkendelsesprocenter) i de 4 sektorer, se bilag C-F.

10.2. Anerkendelsesprocenten for de 6 største FOA-faggrupper

Tabel 9 viser anerkendelsesprocenten for de 6 største faggrupper i FOA.

Tabel 9. Anerkendelsesprocent for faggrupper fra 2006 til 2011.

Faggruppe	I alt	Ulykker	Erhvervssygdomme
Social- og Sundhedsassistenter	51,3 %	78,2 %	25,6 %
Social- og Sundhedshjælpere	49,7 %	75,6 %	23,6 %
Sygehjælpere	47,8 %	78,3 %	24,7 %
Pædagogmedhjælpere	42,3 %	77,5 %	15,7 %
Hjemmehjælpere	50,7 %	82,1 %	24,9 %
Dagplejere	34,1 %	71,5 %	7,1 %
Gennemsnit, i alt	45,5 %	76,6 %	19,6 %

Den laveste anerkendelsesprocent blandt de 6 største FOA-faggrupper ses hos dagplejere. Her får 34,1 procent samlet set anerkendt deres arbejdsskade. Særligt lav er anerkendelsesprocenten for dagplejernes erhvervssygdomme, hvor kun 7,1 procent anerkendes. For ulykker anerkendes 71,5 procent af dagplejernes anmeldelser, dette er dog lidt lavere end for de øvrige største FOA-faggrupper i tabel 9.

I toppen blandt de 6 største FOA-faggrupper finder vi de store faggrupper fra Social- og Sundhedssektoren, hvor anerkendelsesprocenterne ikke varierer meget mellem de enkelte faggrupper.

Pædagogmedhjælperne placerer sig i en mellemposition i forhold til anerkendelsesprocenterne blandt de 6 største FOA-faggrupper. Deres anerkendelsesprocent for ulykker er lige så høj som for faggrupperne fra Social- og Sundhedssektoren, men for erhvervssygdomme ligger den noget lavere.

Igen kan forskellene mellem anerkendelsesprocenterne for de 6 største FOA-faggrupper skyldes forskelle i anmeldelserne, herunder skadens type, art, årsag, sværhedsgrad mv.

Bilag A. Samlet overblik over antallet af anmeldte arbejdsskader i FOAs 4 sektorer

Tabel 10. Samlet antal anmeldte arbejdsulykker fordelt på årsag. FOA-medlemmer 2006-2011. Fordelt på sektor.

Ulykker	Teknik- og Servicesektoren	Social- og Sundhedssektoren	Pædagogisk Sektor	Kost- og Servicesektoren
Uoplyst	35	411	141	40
Kontakt med farlige stoffer	9	39	7	14
Fald/styrt	176	1.489	709	188
Faldende genstande/stød på genstande	95	658	282	49
Skåret	20	100	31	30
Klemt/mast	18	126	26	10
Overbelastning mv.	252	3.951	970	236
Støj	<5	13	8	<5
Psykisk chok	29	399	86	13
Vold/bid/stik	17	384	82	6
Ulykker i øvrigt	52	567	177	40
I alt	706	8.137	2.519	627

Anm.: I tabel 10 fremgår alle anmeldte sager i perioden 2006-2011, dvs. at både anerkendte, afviste, henlagte sager samt sager under behandling indgår i tallene.

Tabel 11. Samlet antal anmeldte erhvervssygdomme fordelt på slutdiagnose. FOA-medlemmer, 2006 - marts 2012. Fordelt på sektor.

Erhvervssygdomme	Teknik- og Servicesektoren	Social- og Sundhedssektoren	Pædagogisk Sektor	Kost- og Servicesektoren
Hudsygdomme	37	1.578	373	225
Høresygdomme	106	66	90	17
Andet	63	602	328	170
Lungesygdomme	26	40	11	8
Kræftsygdomme	13	156	19	13
Skulder- og nakkesygdomme	80	1.256	582	308
Armsygdomme	85	946	450	258
Andre sygdomme i bevægeapparatet	49	431	166	139
Rygsygdomme	91	1.307	358	169
Psykiske sygdomme/gener	187	2.029	1.014	137
Uoplyst	13	109	63	13
I alt	750	8.520	3.454	1.457

Anm.: I tabel 11 fremgår alle anmeldte sager i perioden 2006 - marts 2012, dvs. at både anerkendte, afviste, henlagte sager samt sager under behandling indgår i tallene.

Tabel 12. Procentvis fordeling af alle anmeldte ulykker og erhvervssygdomme. 2006-2011/marts 2012. Fordelt på sektor.

Sektor	Ulykker	Erhvervssygdomme
Teknik- og Servicesektoren	48 %	52 %
Social- og Sundhedssektoren	49 %	51 %
Pædagogisk Sektor	42 %	58 %
Kost- og Servicesektoren	30 %	70 %

Bilag B. Anerkendelsesprocenter for FOAs 4 sektorer fordelt på skadestype

Tabel 13. Anerkendelsesprocenten for ulykker fordelt på årsag. FOAs medlemmer 2006-2011. Fordelt på sektor.

Ulykke	Teknik- og Servicesektoren	Social- og Sundhedssektoren	Pædagogisk Sektor	Kost- og Servicesektoren
Uoplyst	70,0 %	63,8 %	57,6 %	44,7 %
Kontakt med farlige stoffer	Færre end 5	69,4 %	Færre end 5	Færre end 5
Fald/styrt	90,1 %	93,0 %	89,3 %	89,1 %
Faldende genstande/stød på genstande	Færre end 5	90,9 %	89,5 %	89,1 %
Skåret	Færre end 5	86,0 %	58,6 %	Færre end 5
Klemt/mast	Færre end 5	93,0 %	Færre end 5	Færre end 5
Overbelastning mv.	80,4 %	71,3 %	65,5 %	48,2 %
Støj	Færre end 5	Færre end 5	Færre end 5	Færre end 5
Psykisk chok	65,4 %	64,7 %	54,1 %	38,5 %
Vold/bid/stik	Færre end 5	92,9 %	84,9 %	Færre end 5
Ulykker i øvrigt	75,0 %	65,1 %	63,5 %	61,5 %
I alt	84,7 %	77,2 %	74,7 %	68,3 %

Anm.: Anerkendelsesprocenten beregnes som antal anerkendte sager delt med antallet af anerkendte plus afviste sager. Anerkendelsesprocenten kan ikke beregnes, hvis der er færre end 5 anerkendte eller afviste sager i perioden.

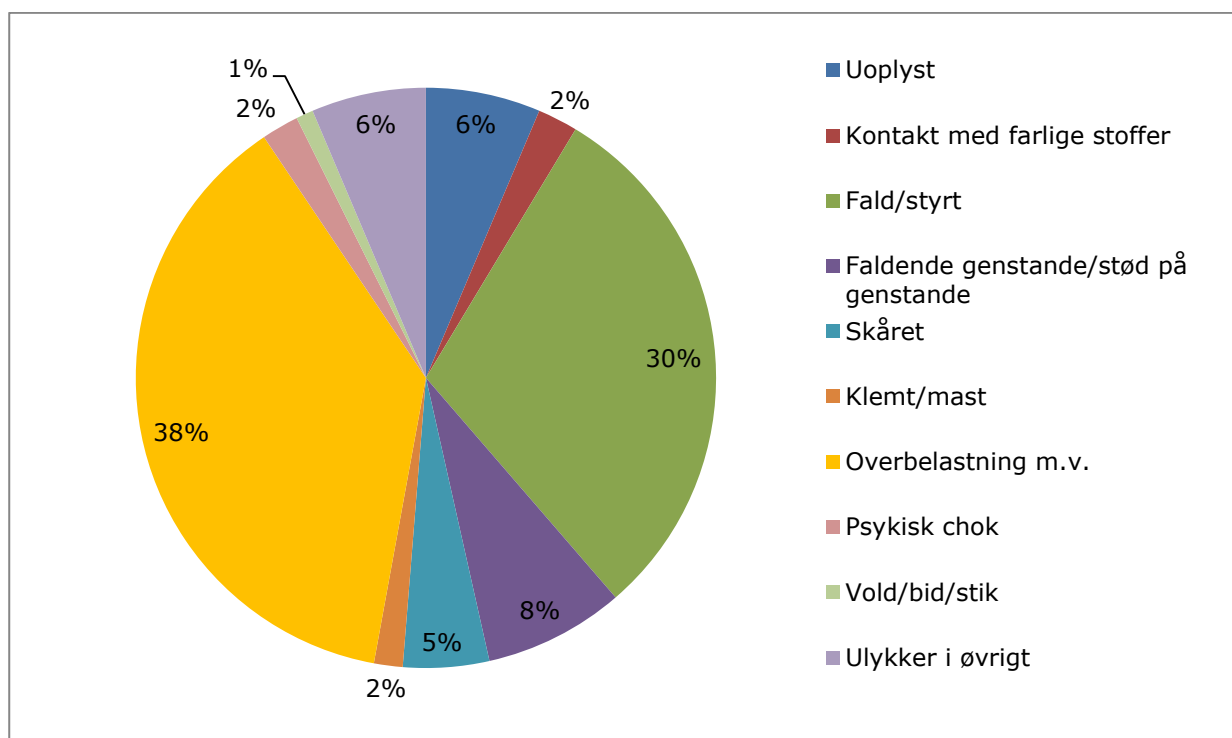
Tabel 14. Anerkendelsesprocenten for erhvervssygdomme fordelt på slutdiagnose. FOAs medlemmer 2006 – marts 2012. Fordelt på sektor.

Erhvervssygdomme	Teknik- og Servicesektoren	Social- og Sundhedssektoren	Pædagogisk Sektor	Kost- og Servicesektoren
Hudsygdomme	71,0 %	85,4 %	76,6 %	77,4 %
Høresygdomme	48,4 %	22,0 %	Færre end 5	33,3 %
Andet	10,9 %	6,7 %	6,7 %	4,4 %
Lungesygdomme	Færre end 5	29,7 %	Færre end 5	Færre end 5
Kræftsygdomme	Færre end 5	19,9 %	Færre end 5	Færre end 5
Skulder- og nakkesygdomme	Færre end 5	0,9 %	1,4 %	3,4 %
Armsygdomme	8,6 %	4,1 %	5,3 %	9,5 %
Andre sygdomme i bevægeapparatet	Færre end 5	1,4 %	Færre end 5	Færre end 5
Rygsygdomme	9,5 %	39,8 %	2,6 %	3,1 %
Psykiske sygdomme/gener	10,6 %	4,4 %	2,7 %	Færre end 5
Uoplyst	Færre end 5	16,3 %	Færre end 5	Færre end 5
I alt	17,4 %	24,1 %	10,8 %	14,9 %

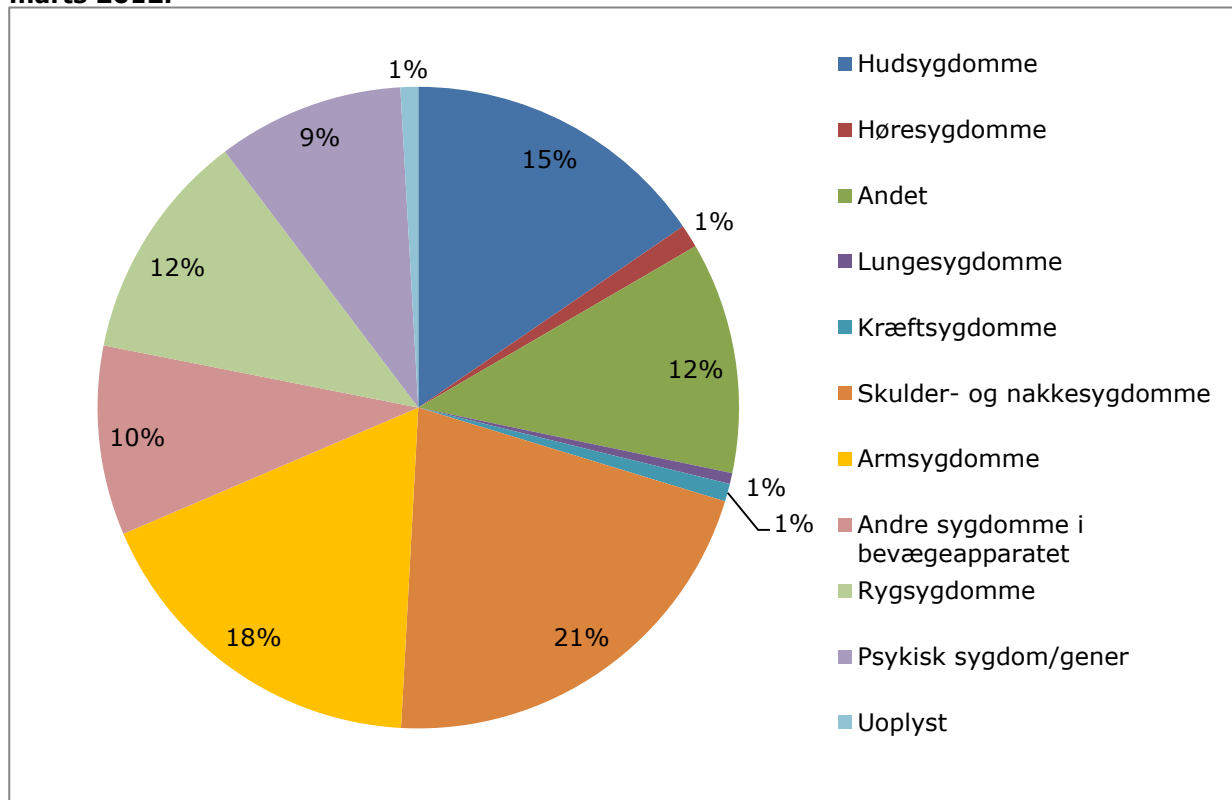
Anm.: Anerkendelsesprocenten beregnes som antal anerkendte sager delt med antallet af anerkendte plus afviste sager. Anerkendelsesprocenten kan ikke beregnes, hvis der er færre end 5 anerkendte eller afviste sager i perioden.

Bilag C. Arbejdsskader i Kost- og Servicesektoren

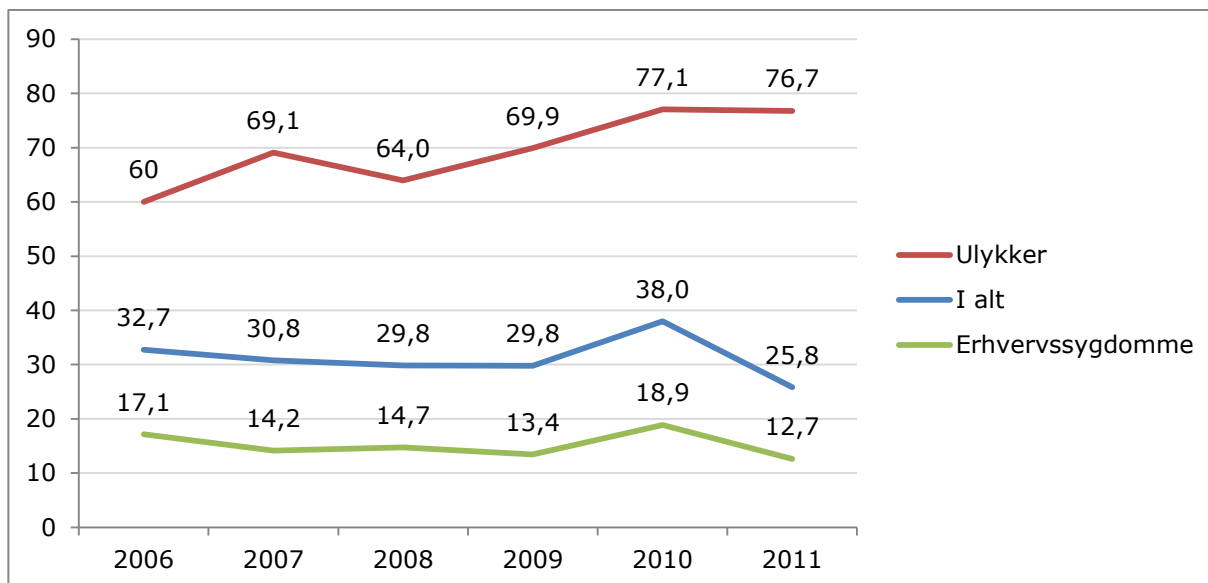
Figur 13. Fordelingen af anmeldte ulykker i Kost- og Servicesektoren 2006 til 2011.

Figur 14. Fordelingen af anmeldte erhvervs sygdomme i Kost- og Servicesektoren 2006 til marts 2012.

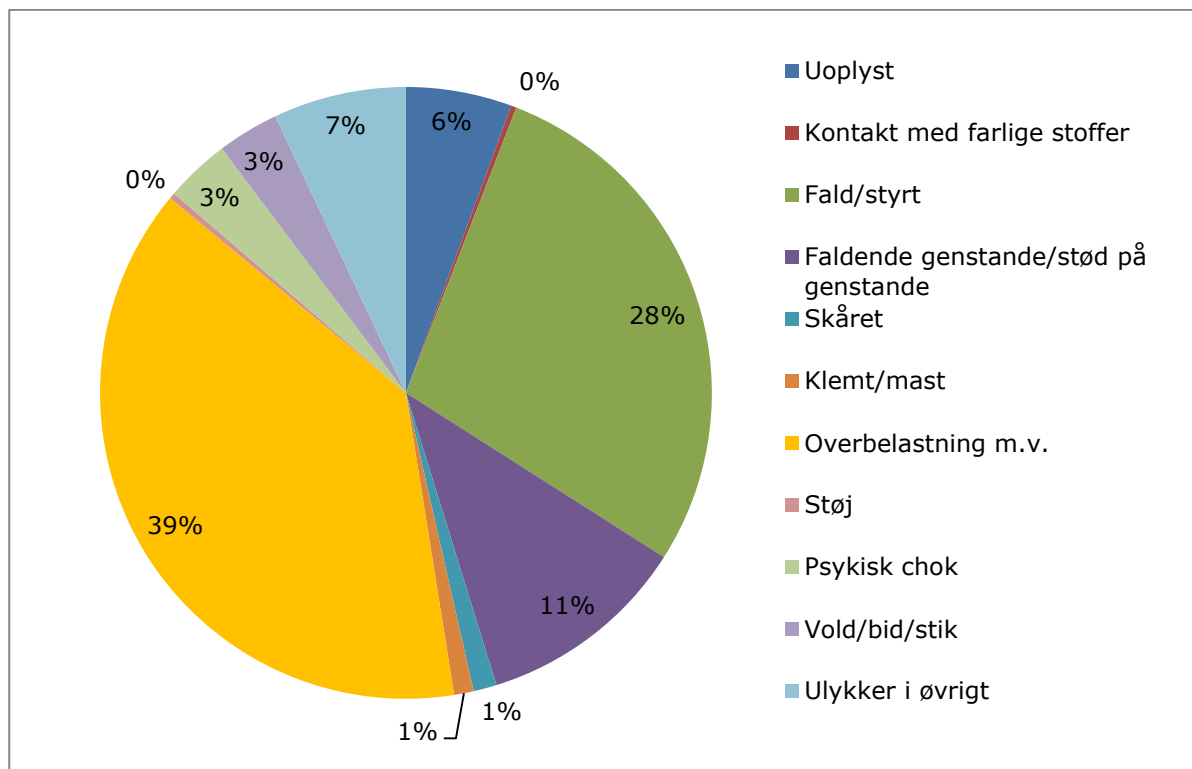

Figur 15. Udviklingen i anerkendelsesprocenten for arbejdsskader i Kost- og Servicesektoren 2006 til 2011.

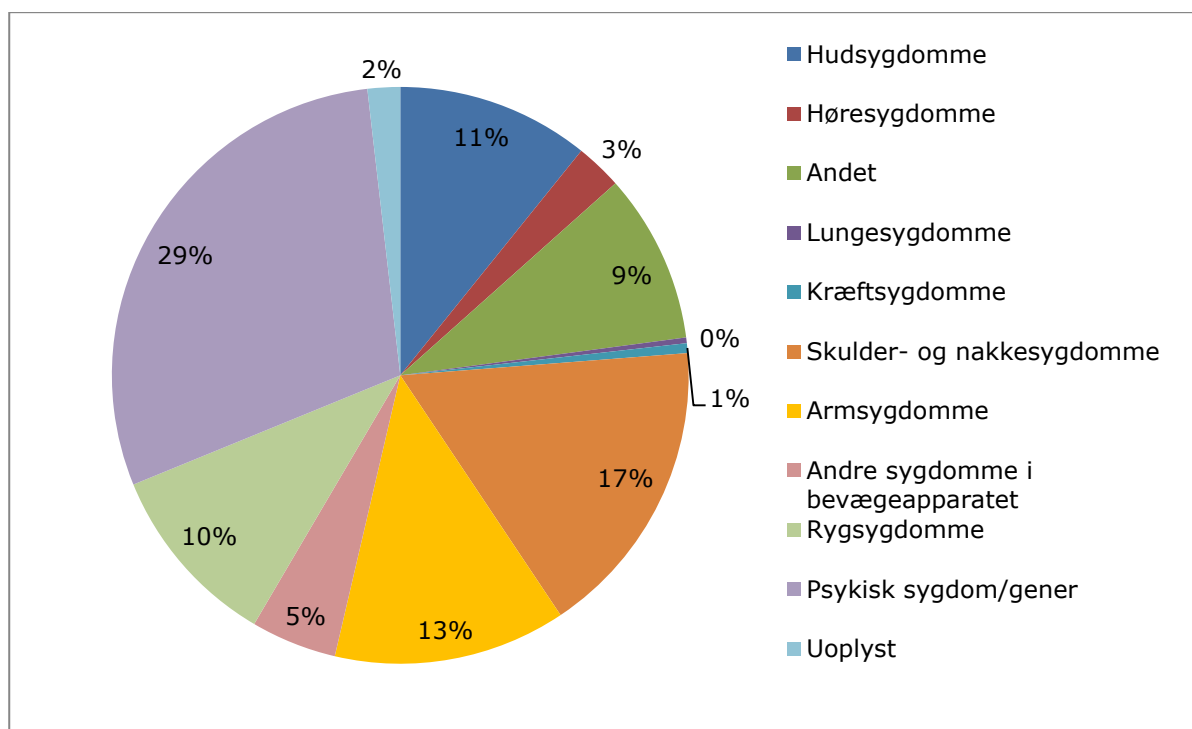

Bilag D. Arbejdsskader i Pædagogisk Sektor

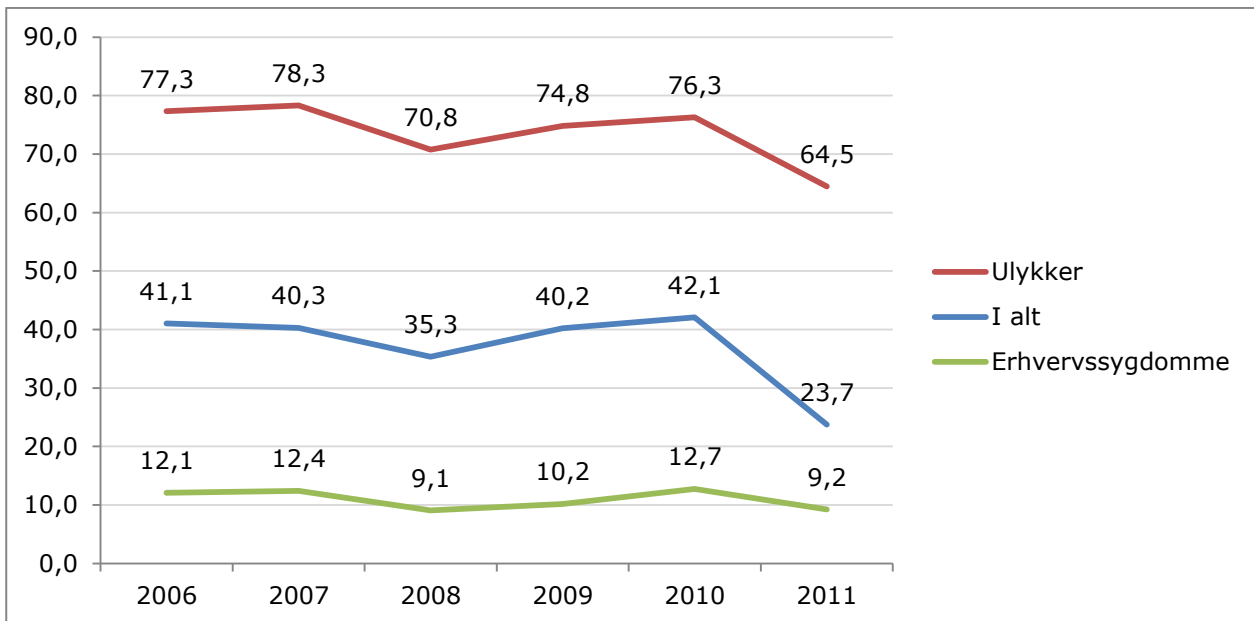
Figur 16. Fordelingen af anmeldte ulykker i Pædagogisk Sektor 2006 til 2011.

Figur 17. Fordelingen af anmeldte erhvervssygdomme i Pædagogisk Sektor 2006 til marts 2012.

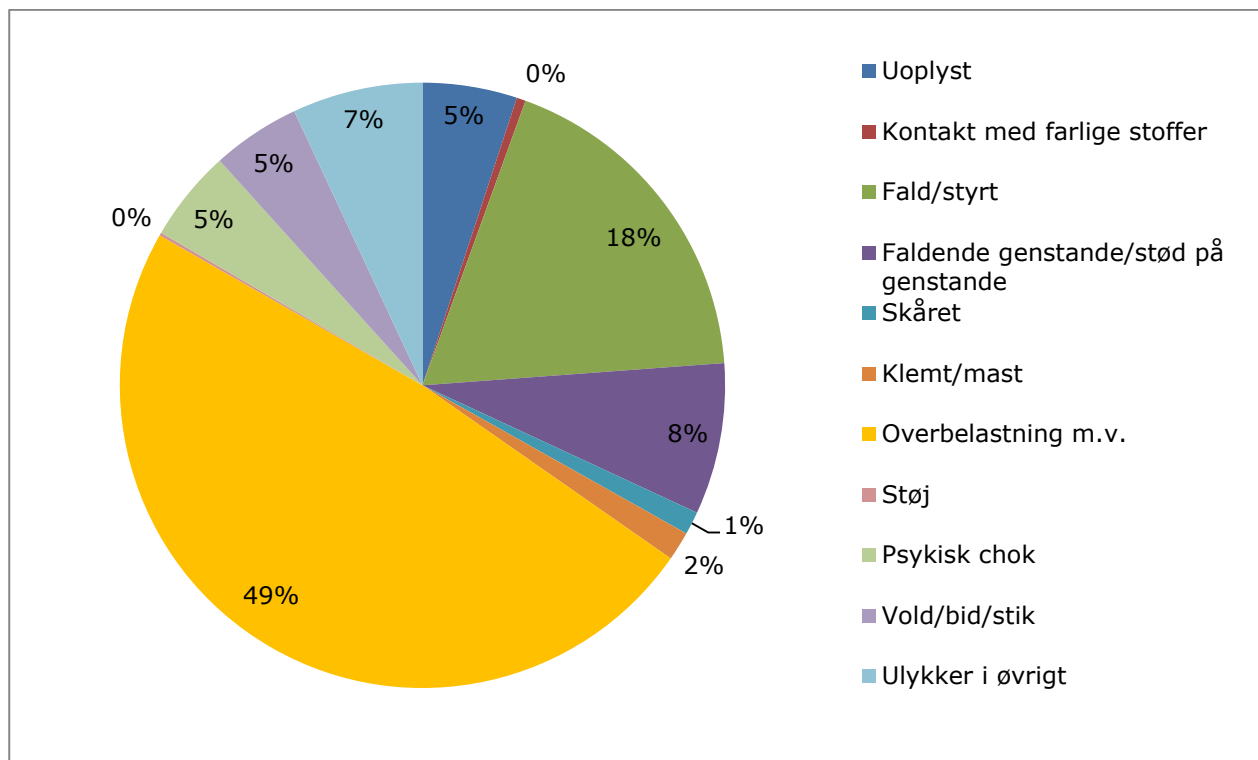

Figur 18. Udviklingen i anerkendelsesprocenten for arbejdsskader i Pædagogisk Sektor 2006 til 2011.

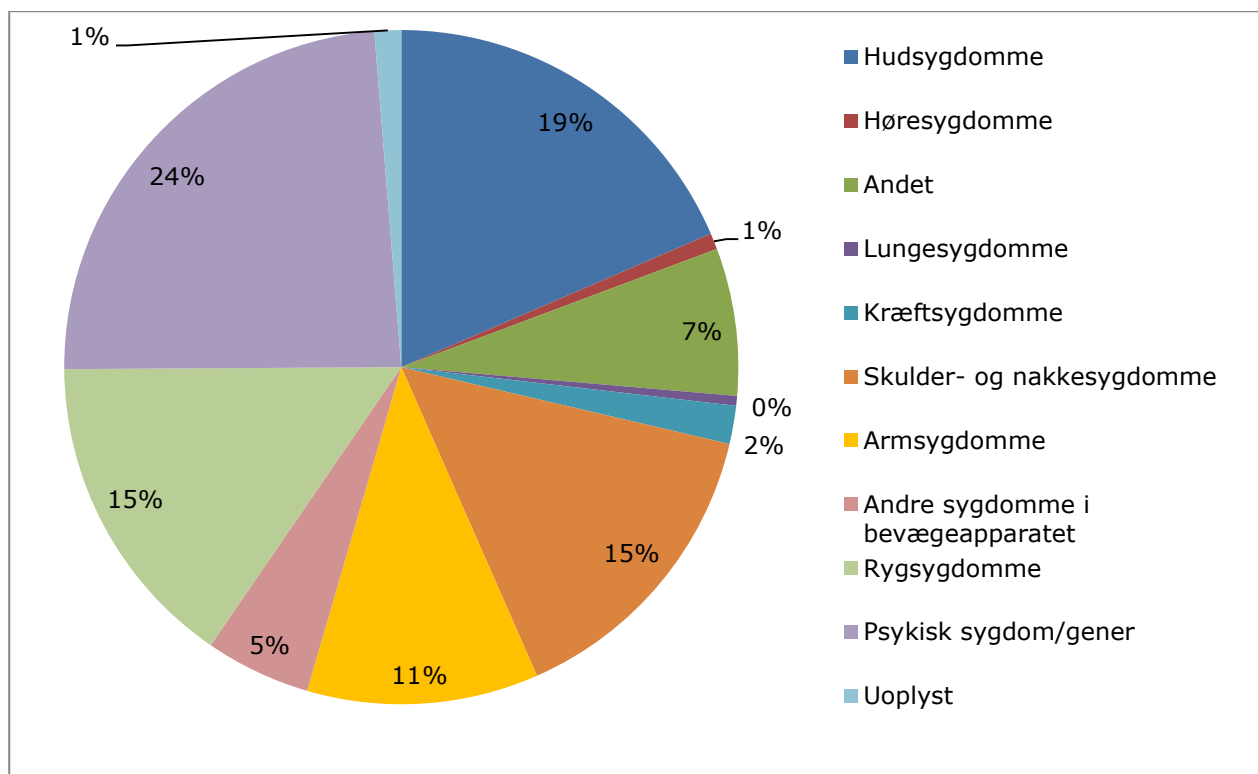

Bilag E. Arbejdsskader i Social- og Sundhedssektoren

Figur 19. Fordelingen af anmeldte ulykker i Social- og Sundhedssektoren 2006 til 2011.

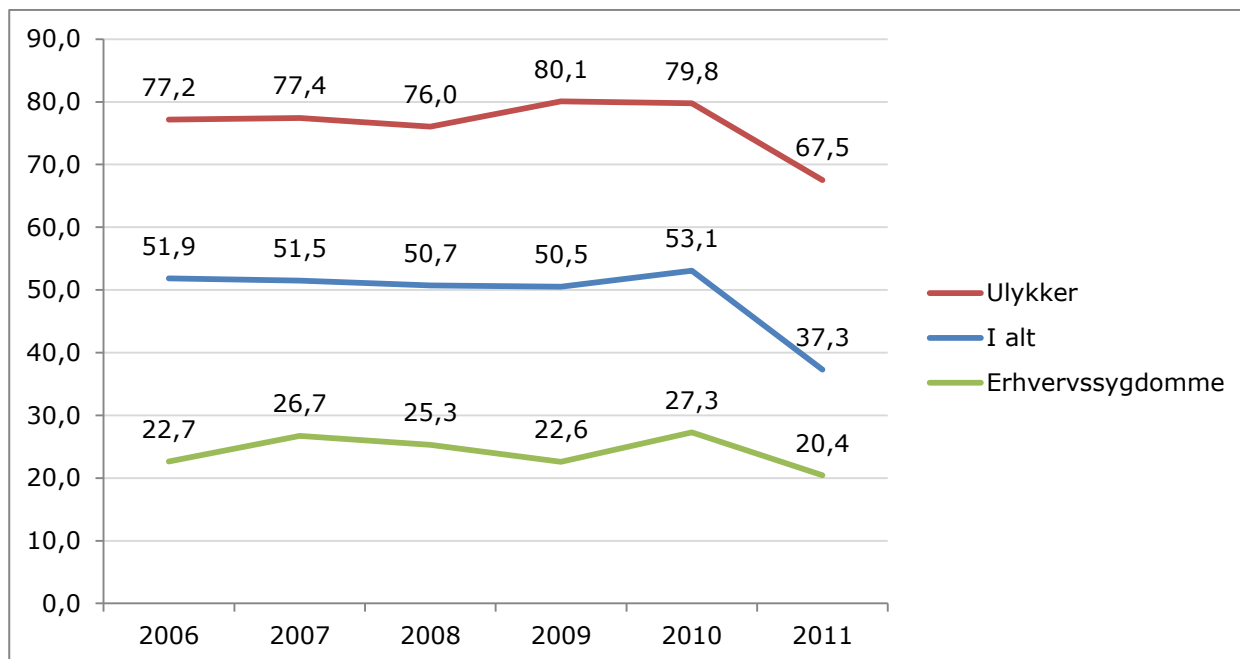

Figur 20. Fordelingen af anmeldte erhvervs sygdomme i Social- og Sundhedssektoren 2006 til marts 2012.

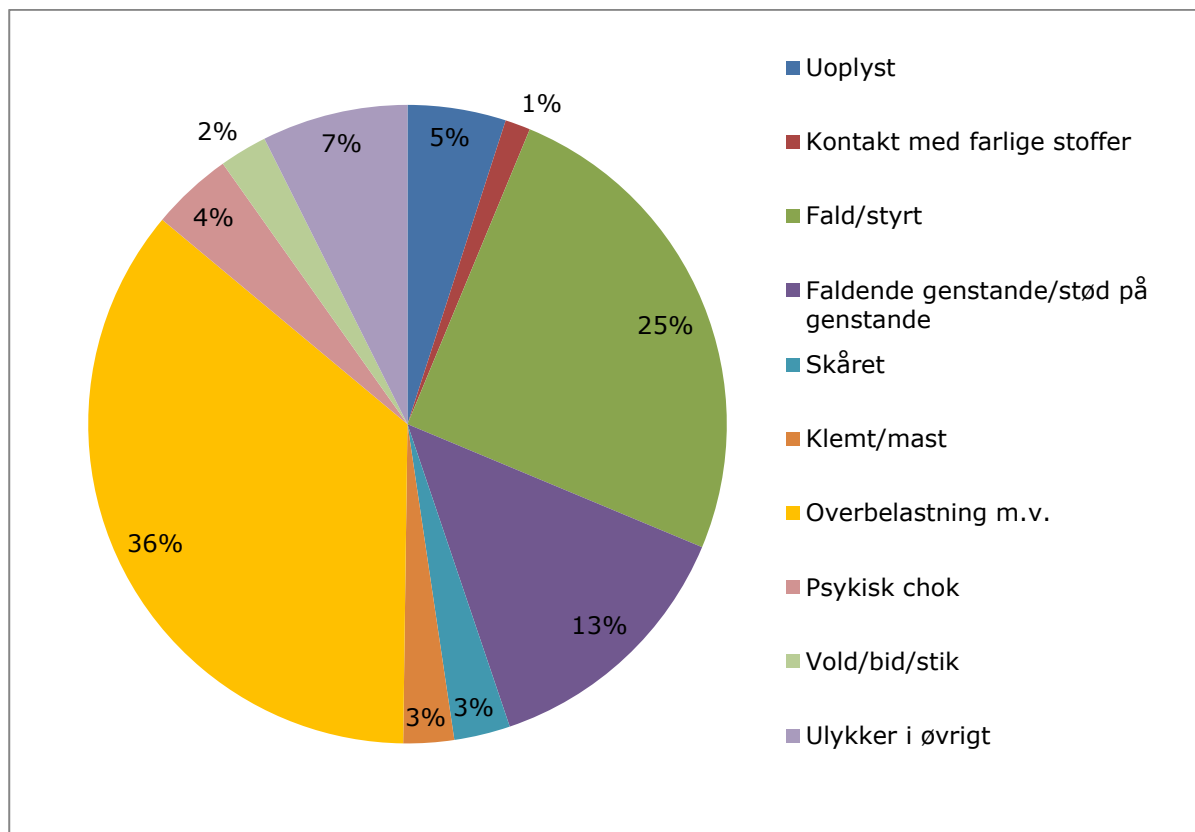

Figur 21. Udviklingen i anerkendelsesprocenten for arbejdsskader i Social- og Sundhedssektoren 2006 til 2011.

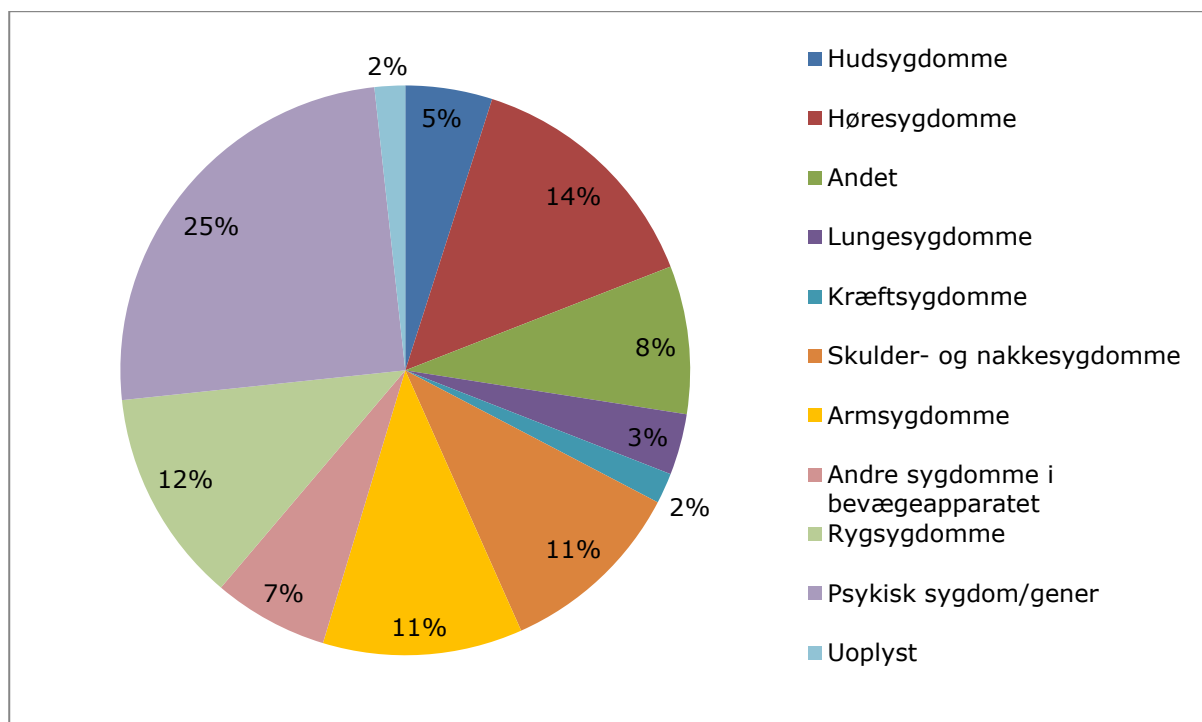

Bilag F. Arbejdsskader i Teknik- og Servicesektoren

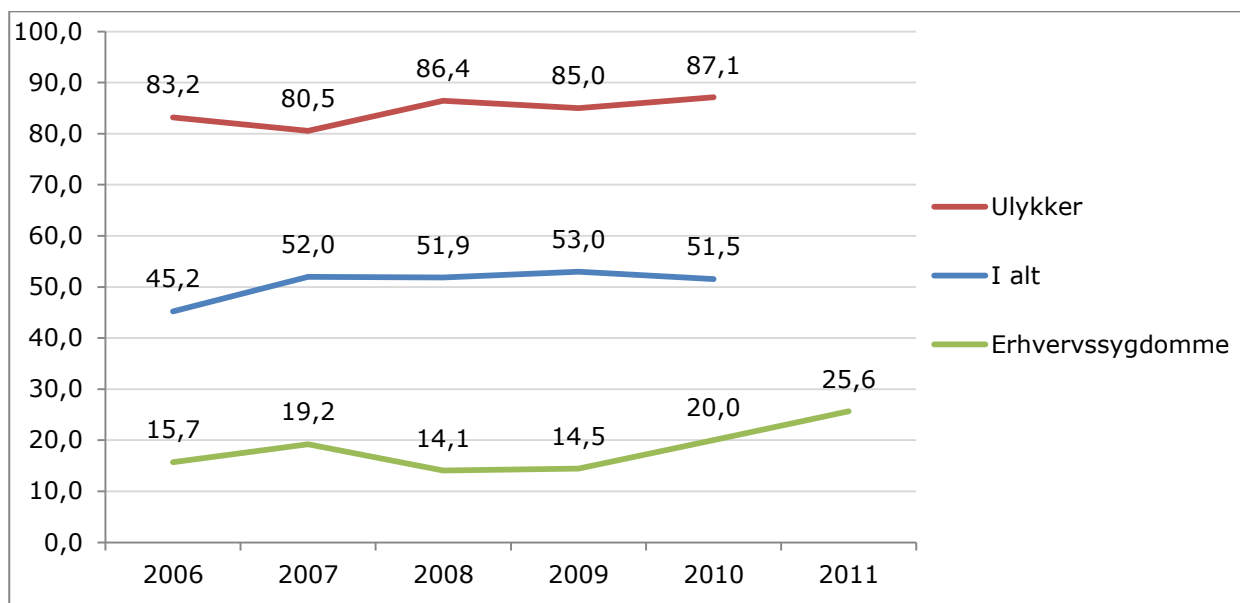
Figur 22. Fordelingen af anmeldte ulykker i Teknik- og Servicesektoren 2006 til 2011.

Figur 23. Fordelingen af anmeldte erhvervssygdomme i Teknik- og Servicesektoren 2006 til marts 2012.

Figur 24. Udviklingen i anerkendelsesprocenten for arbejdsskader i Teknik- og Servicesektoren 2006 til 2011. (Der er ikke tal for ulykker for 2011, og dermed heller ikke et samlet tal)

I figur 24 er der ikke tal for anerkendelsesprocenten for ulykker i 2011, da der er færre end 5 afviste sager om arbejdsulykker for medlemmer i Teknik- og Servicesektoren. Når der er færre end 5 sager oplyser Arbejdsskadestyrelsen ikke det faktiske antal.

Da anerkendelsesprocenten beregnes som antallet af anerkendte skader delt med summen af antallet af anerkendte og afviste sager, kan anerkendelsesprocenten ikke beregnes, hvis der er færre end 5 afviste og/eller anerkendte sager.

Det kan dog oplyses, at der i 2011 indtil videre (marts 2012) er anmeldt ca. 71 arbejdsulykker blandt medlemmer af Teknik- og Servicesektoren. Blandt disse er ca. 35 sager indtil videre anerkendt²³. Færre end 5 sager er henholdsvis afviste og henlagte, og ca. 33 sager er indtil videre under behandling.

Da anerkendelsesprocenten ikke kan beregnes for ulykker i 2011, kan der heller ikke beregnes et samlet tal for anerkendelsesprocenten for ulykker og erhvervssygdomme i 2011 blandt medlemmer i Teknik- og Servicesektoren.

²³ Bemærk venligst, at anerkendelsesprocenten **ikke** beregnes med base i det samlede antal sager, men med base i summen af antal anerkendte og afviste arbejdsskadesager.

Medlemmerne af FOA – Fag og Arbejde anmelder i gennemsnit 4.200 arbejdsskader årligt.

Det viser denne undersøgelse, som FOA har foretaget ved at sammenholde FOAs medlemsregister med Arbejdsskadestyrelsens opgørelse over arbejdsskader.

Undersøgelsen viser også, at der er sket et markant fald i antallet af anmeldte ulykker.

Antallet af anmeldte erhvervssygdomme er derimod steget.

Forbundets medlemmer rammes typisk af skader og nedslidning, der skyldes overbelastning af ryg, skuldre, nakke og arme.

Psykiske sygdomme, hudlidelser og faldulykker står også for en stor andel af anmeldelserne.

Mandlige medlemmer af FOA får i højere grad end kvindelige FOA-medlemmer anerkendt deres ulykker og erhvervssygdomme.

Staunings Plads 1-3
1790 København V

Tlf.: 46 97 26 26
www.foa.dk